

Generationsskifte i en familieejet virksomhed

Vejleder

Henrik Bro

Udarbejdet af

Suzette Hansen

Susanne Rasmussen

Copenhagen Business School

HD(R) Hovedopgave 2013

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	1
1.1 Problemformulering	2
1.2 Afgrænsning	3
1.3 Metodevalg	3
1.4 Målgruppe	4
2. Præsentation af selskabet	5
2.1 Selskabet, ledelsen og medarbejdere	5
2.2 Ejerforhold	5
2.3 Økonomiske forhold	5
2.4 Præsentation af familien	6
3. Introduktion til et generationsskifte	7
3.1 Hvad er et generationsskifte	7
3.2 Hvem kan foretage et generationsskifte	8
3.3 Hvilke overvejelser bør man gøre sig	8
3.4 Formålet med et generationsskifte	10
3.5 Delkonklusion	11
4. Planlægning af et generationsskifte	12
4.1 Den ældre generation	12
4.1.1 De bløde værdier	12
4.1.2 De hårde værdier	12
4.2 Den yngre generation	13
4.2.1 De bløde værdier	13
4.2.2 De hårde værdier	13
4.3 Virksomhedsanalyse	13
4.3.1 Interne faktorer	13
4.3.2 Eksterne faktorer	14
4.4 Delkonklusion	14
5. Beskatningsregler	16
5.1 Beskatning ved salg af aktier, generelt	16

5.1.1 Afståelsestidspunkt, anskaffelses- og afståelsessum.....	16
5.1.2 Almindelige aktier eller næringsaktier	16
5.2 Personers salg af aktier.....	17
5.2.1 Afståelsesbeskatning.....	17
6. Succession i aktier.....	20
6.1 Personkredsen.....	20
6.2 Betingelser for succession	22
6.2.1 Pengetanksreglen	22
6.3 Successionens konsekvenser for overdrageren	26
6.4 Successionens konsekvenser for erhververen	26
6.4.1 Gaver i forbindelse med succession herunder beskatning og afgift	27
6.4.2 Passivpost ved afgivelse af gaver	28
6.5 Delkonklusion	31
7. Værdiansættelse	33
7.1 TSS-Cirkulære 2000-05 (Værdiansættelse af fast ejendom).....	34
7.2 TSS-Cirkulære 2000-10 (Værdiansættelse af goodwill).....	35
7.3 TSS-Cirkulære 2000-09 (Værdiansættelse af aktier)	36
7.4 Cirkulære nr. 185 af 17. november 1982.....	37
7.5 Forskelle ved værdiansættelsesmodellerne	40
8. Omstruktureringsmodeller	42
8.1 Det objektive system	42
8.2 Aktieombytning.....	43
8.2.1 Skattefri aktieombytning med tilladelse	44
8.2.2 Skattefri aktieombytning uden tilladelse	45
8.3 Skattefri tilførsel af aktiver.....	46
8.3.1 Skattefri tilførsel af aktiver med tilladelse.....	48
8.3.1.1 Skattemæssige konsekvenser.....	49
8.3.2 Skattefri tilførsel af aktiver uden tilladelse.....	49
8.4 Spaltning.....	50
8.4.1 Skattefri spaltning med tilladelse.....	50
8.4.2 Skattefri spaltning uden tilladelse.....	51

8.4.3 Grenspaltning.....	51
8.4.4 Ophørsspaltning.....	52
8.5 Delkonklusion	52
9. A/B – modellen	53
9.1 Delkonklusion.....	56
10. Anvendelse af reglerne for generationskifte efter ABL §§ 34 og 36	57
10.1 TSS Cirkulære 2000-10.....	57
10.2 TSS Cirkulære 2000-09.....	58
10.3 Cirkulære nr. 185 af 17. november 1982.....	59
10.4 Beskatning af avance.....	61
10.5 Aktieombytning.....	64
10.5.1 Konsekvens for overdrager – Jens Hansen	65
10.5.2 Konsekvens for erhverver – Jens Hansen Holding ApS.....	65
10.5.3 Øvrige forhold i aktieombytningen	66
10.6 Forlods udbytteret.....	66
10.6.1 Konsekvens for overdrager - Jens Hansen.....	70
10.6.2 Konsekvens for erhverver - Jørgen Hansen.....	70
10.7 Delkonklusion	71
11. Konklusion.....	73
12. Perspektivering.....	76
13. Forkortelser	77
14. Litteraturliste	78
15. Individuel fordeling af opgaven.....	80

1. Indledning

Begrebet generationsskifte er ikke et entydigt begreb. Som oftest anvendes det i drøftelser, hvor en person, grundet alder, død eller blot ønsket om at trække sig tilbage, skal overdrage sit oparbejdede selskab til den yngre generation. Ligeegyldigt om der er tale om overdragelse til børn, nære medarbejdere eller tredjemand, bør alle generationsskifter anses som enhver anden overdragelse af et selskab.

Flere og flere selskaber står overfor et generationsskifte i de kommende år, hvorfor emnet er højest aktuelt i disse tider, og med den forhenværende krise, som de fleste produktionsselskaber ikke kunne se sig fri for, kan der opstå problemer med værdiansættelse af et selskab, som er nødvendig når der foretages generationsskifte.

Når der foretages generationsskifte, vil der som oftest være brug for en klargøring eller omstrukturering af selskabet. På den måde kan overdrager sikre sig, at selskabet er klar til generationsskiftet, og at dette foretages på den mest hensigtsmæssige måde. I forbindelse hermed er der en række overvejelser og en del planlægning at tage hensyn til, inden den egentlige overdragelse kan foretages.

Står en aktionær overfor et generationsskifte, bør han som udgangspunkt altid tage de skattemæssige konsekvenser i betragtning, da dette kan gå hen og blive et af de væsentligste forhold, som generationsskiftet kan medføre. Dette må dog ikke være den eneste overvejelse, en aktionær gør sig, da der er både hårde og bløde værdier at tage hensyn til. Samtidig skal aktionæren overveje, om selskabet skal overdrages til børn, nære medarbejdere eller en hel tredje, og om disse er i stand til at videreføre selskabet med de hensigter, aktionæren selv måtte have haft med selskabet.

Den danske lovgivning åbner op for flere muligheder for at gennemføre et generationsskifte. Ingen situationer af generationsskifte er ens, hvorfor det altid vil være en individuel vurdering af, hvilken model det pågældende selskab skal anvende. Planlægges et generationsskifte nøje, åbner det muligheden for, at et generationsskifte kan gennemføres optimalt for alle involverede parter. Netop derfor er det vigtigt for aktionæren at gå i gang med et generationsskifte i god tid.

Denne opgave er skrevet med henblik på at belyse nogle af de omstrukturingsmodeller, som aktionærer kan anvende ved overdragelse af et selskab til en yngre generation, og forsyne læseren med

tilstrækkelig praktisk information herom, så denne selv er i stand til at tage stilling til, hvilke fordele og ulemper der er ved de enkelte løsningsmodeller. Derudover bør læseren selv være i stand til at kunne planlægge og gennemføre et konkret generationsskifte.

1.1 Problemformulering

Der er visse udfordringer forbundet med overdragelse af et selskab til den yngre generation, hvorfor vi ønsker at behandle et generationsskifte af et familieejet aktieselskab. Aktionæren (faderen) ønsker at overdrage selskabet til sin søn.

I forbindelse hermed vil vi komme ind på de problemstillinger, der vil være forbundet med dette generationsskifte, herunder faderens pensionisttilværelse. Samtidig ønsker faderen, at sønnen er i stand til at drive virksomheden videre på den mest hensigtsmæssige måde. Faderen har, udover sønnen, to øvrige børn, og disse skal også tilgodeses i forbindelse med generationsskiftet. Faderen ønsker at minimere den skatte- og afgiftsbetaling, generationsskiftet medfører. Derudover vil vi komme ind på hvilke muligheder for finansiering, som overdragelse af et selskab giver.

Med baggrund i ovenstående formuleres vores problemstilling således:

Hvorledes kan et generationsskifte foretages mest fordelagtigt både for overdrager og erhverver af selskabet?

- Hvilke overvejelser i forhold til planlægning skal en aktionær gøre sig i forbindelse med et generationsskifte?
- Hvilke værdiansættelsesprincipper findes der for generationsskifte og i hvilke situationer finder disse anvendelser?
- Hvilke muligheder giver ABL §§34 og 36 for et generationsskifte og hvilke fordele og ulemper giver det for henholdsvis erhverver og overdrager?
- Hvad er de personlige og skattemæssige konsekvenser ved gennemførelse af et generationsskifte?
- Hvilke omstruktureringsmodeller kan med fordel anvendes i forbindelse med et generationsskifte og hvilken model vil være mest gunstig i en given situation?

1.2 Afgrænsning

Opgaven vil udelukkende sætte fokus på generationsskifte af et unoteret selskab til nærtstående parter, hvorfor vi ikke vil komme ind på reglerne i relation til generationsskifte af personlig drevet virksomhed, interessentselskaber og kommanditselskaber. Opgaven vil behandle de skattemæssige forhold der opstår, som følge af et generationsskifte.

Vi vil benytte os af en casevirksomhed, der er drevet i selskabsform og som er et mindre produktionselskab og som aflægger regnskab efter årsregnskabsloven. Casevirksomheden er et selskab beliggende i Danmark, hvorfor der ikke vil blive taget stilling til et eventuelt salg af selskabet til personer/selskaber i udlandet. 100 % af vores casevirksomheds selskabskapital ejes af en aktionær, hvorfor der alene fokuseres på generationsskifte med én aktionær.

I vores casevirksomhed er der tale om et generationsskifte, hvor aktionæren stadig er i live, men der vil kunne opstå situationer, hvor aktionæren afgår ved døden og på baggrund heraf skal der foretages generationsskifte i selskabet. Af hensyn til opgavens omfang tages der ikke hensyn til generationsskifte ved død.

Af respekt for opgavens omfang har vi fravalgt at behandle de juridiske forhold, der kan opstå som følge af et generationsskifte. De juridiske forhold kan blandt andet omfatte opsigelse/ansættelse af personale m.v.

I forbindelse med vores casevirksomhed vil vi tage stilling til, hvilken værdi selskabet skal sælges til, for at aktionæren kan opretholde den nuværende levestandard, når pensionsalderen indtræffer. Opgaven behandler ikke yderligere pensionsbeskatning i relation hertil.

Med baggrund i vores casevirksomhed foretages beregninger, som vi finder nødvendige i forbindelse med et generationsskifte. Det er dog vigtigt at vurdere i den enkelte situation, hvilken løsning der er den mest optimale for netop dét selskab, der skal behandles.

1.3 Metodevalg

I vores opgave har vi valgt at belyse begrebet generationsskifte. Vi vil herunder beskrive særlige problemstillinger, der kan være ved et generationsskifte. Vi vil beskrive, hvilke tiltag der skal gøres for at gøre et selskab modent til et generationsskifte.

Vi vil i opgaven tage udgangspunkt i sekundære data, altså data der allerede foreligger. Der vil blive anvendt både kvantitative og kvalitative data i opgaven. Der vil blive taget udgangspunkt i eksterne data, som ligger frit tilgængeligt, samt interne data herunder materiale fra vores fiktive case virksomhed. Vi vil benytte aktuelle skattelove, herunder aktieavancebeskatningsloven, boafgiftsloven, fusionsskatteloven, kildeskatteloven, ligningsloven, personskatteloven, selskabsskatteloven og statsskatteloven. Herudover vil vi benytte relevant faglitteratur om generationsskifte, artikler, cirkulærer, afgørelser og bekendtgørelser fra SKAT.

Vi ønsker på baggrund af ovennævnte data at analysere vores case virksomhed ved hjælp af relevante generationsskiftmodeller, herunder belyse konsekvenser, fordele og ulemper således at generationsskiftet bliver foretaget på den mest fordelagtige måde, både for overdrager og erhverver.

1.4 Målgruppe

Generationsskifte kan være en langvarig og svær proces for aktionæren, og vores opgave vil derfor henvende sig til personer, der står overfor et kommende generationsskifte, som opslagsværk til hjælp for generationsskiftet. Ydermere henvender opgaven sig til de rådgivere, herunder revisorer der til dagligt måtte arbejde med den problematik, der kan opstå i processen.

2. Præsentation af selskabet

Familieselskabet Jens Hansen Produktion ApS er grundlagt i 1960 af den daværende ejer Rasmus Hansen. Rasmus Hansen stod for den daglige drift samt administration af selskabet, indtil dette voksede og han måtte have hjælp fra sin kone, Lise Hansen. Frem til 1990 har Rasmus Hansen drevet selskabet med hjælp fra den nuværende ejer og Rasmus og Lises søn, Jens Hansen. Siden 1991 har Jens Hansen drevet selskabet alene, dog med hjælp fra sønnen Jørgen Hansen.

Selskabets primære hovedaktivitet består i at producere rør, stål og diverse specialfremstillede produkter i jern og stål til såvel private som erhvervs-kunder. Virksomheden er beliggende med hovedsæde i Roskilde, hvor også selskabets lager befinder sig. Al produktion og fremstilling af diverse produkter foregår i Asien. Det primære salg sker til indland.

2.1 Selskabet, ledelsen og medarbejdere

Udover Jens Hansen, som forestår den daglige ledelse, får han, som nævnt, hjælp af sønnen Jørgen Hansen. Jørgen Hansen har arbejdet i selskabet i 7 år, og tager mere og mere del i de daglige beslutninger der tages, herunder indgåelse af nye kontrakter med leverandører og kunder samt økonomiske beslutninger. Selskabets ledelse bliver suppleret af en bestyrelse, bestående af selskabets advokat, Jens Hansen og Jens' kone, Marianne.

Bogholderi og afstemning heraf foretages af en ekstern bogholder, som er på selskabets adresse fire dage om ugen. Udover Jens og Jørgen Hansen, deltager Søren Rasmussen også i en del af de daglige beslutninger der tages. Søren Rasmussen er en af Jens' nære medarbejdere og har været ansat i selskabet i mere end 10 år. Herudover har selskabet ansat to sælgere.

2.2 Ejerforhold

Selskabet er 100 % ejet af Jens Hansen og han er dermed eneaktionær. Selskabets aktiekapital udgør kr. 500.000.

2.3 Økonomiske forhold

Virksomheden har ikke været lige så ramt af finanskrisen som øvrige produktionsvirksomheder. Dette som følge af, at der er tale om specialfremstillet jern til specifikke kunder. Selskabet har oplevet en fremgang siden 2011, men dog ikke på niveau med 2010.

I nedenstående tabel har vi medtaget de vigtigste nøgletal fra selskabets årsregnskab og udregnet væsentlige nøgletal (afkastningsgrad, egenkapitalandel samt forrentning af egenkapital) til belysning af selskabets likviditetsmæssige position.

	2012	2011	2010	2009
	(t.kr.)	(t.kr.)	(t.kr.)	(t.kr.)
Bruttoresultat	3.110	2.934	3.227	1.758
Personaleomkostninger	-1.268	-1.225	-1.111	-1.003
Andre driftsindtægter	-	-	45	-
Afskrivninger	-30	-99	-85	-132
Resultat før finansielle poster	1.812	1.610	2.076	623
Finansielle poster, netto	-42	-21	-28	58
Resultat før skat	1.770	1.589	2.048	681
Skat af årets resultat	-464	-418	-500	-190
Årest resultat	1.306	1.171	1.548	491
Balance				
Balancesum	3.531	2.872	2.957	3.931
Egenkapital	1.806	1.671	2.048	2.968
Nøgletal i %				
Afkastningsgrad	51,32 %	56,06 %	70,21 %	15,85 %
Egenkapitalandel	51,15 %	58,18 %	69,26 %	75,50 %
Forrentning af egenkapitalen	49,44 %	43,45 %	43,83 %	10,27 %

2.4 Præsentation af familien

Familien Hansen består af Jens Hansen (65 år), hans hustru gennem 40 år, Marianne Hansen (64 år). Sammen har de sønnen Jørgen Hansen (35 år), datteren Stine Hansen (32 år) og sønnen Hans Hansen (27 år). Hverken Stine eller Hans Hansen har været en del af selskabet Jens Hansen Produktion ApS og ønsker ej heller at være det, efter generationsskiftet foretages.

I forbindelse med salg af selskabet ønsker Jens Hansen, at der bliver ekstra likviditet til hans pensionisttilværelse. Han har en mindre opsparing til pension igennem banken, men derudover intet til pensionen. Desuden har Jens og Marianne investeret i en landejendom tæt på selskabets hovedsæde i Roskilde, 2 biler og et sommerhus i Gilleleje.

3. Introduktion til et generationskifte

Generationskifte er noget som, for det meste, opleves vedrørende overdragelse af en virksomhed indenfor familiekredsen og sker fra den ældre til den yngre generation. Generationskiftet er dog bredere end blot familiekredsen. Definitionen på et generationskifte omfatter, *overgang af alle former for aktiver, hvad enten der er tale om en igangværende erhvervsvirksomhed eller såkaldt passiv kapital; hvorved forstås kapitalværdier, der ikke er placeret i en aktiv erhvervsvirksomhed, som helt eller delvist drives af overdrageren; eksempelvis børsnoterede værdipapirer, pantebreve, kunst- og indbogenstande, kontanter etc. Også fast ejendom, der ikke indgår i en erhvervsvirksomhed, eller som ikke udlejes erhvervsmæssigt, kan med rette betegnes som passiv kapital.*¹ Det kan derfor være overdragelse af andet end en virksomhed. Vores opgave er baseret på generationskifte af et selskab, hvorfor vi ikke vil komme yderligere ind på generationskifte af personlige virksomheder.

3.1 Hvad er et generationskifte

Et generationskifte er, som tidligere nævnt, en form for overdragelse af alle former for aktiver. De fleste forbinder et generationskifte med overdragelse til familiekredsen, men et generationskifte kan også ske til en bredere personkreds end blot familien. Der skal gøres opmærksom på, at det ikke blot er muligt at foretage et generationskifte fra den ældre generation til den yngre generation, men også fra den yngre generation til den ældre generation.

Et generationskifte vil dog typisk ske i forbindelse med overdragelse fra en forælder til et barn. Der er tale om en overdragelse fra en juridisk enhed (person/selskab) til en anden juridisk enhed (person/selskab). Ved et generationskifte vil der som udgangspunkt ske en afståelsesbeskatning til handelsværdier. Det er umiddelbart en fordel at lave et generationskifte frem for at sælge det pågældende selskab til tredjemand, da et generationskifte som udgangspunkt har til hensigt at lempe finansieringsbyrden.

Såfremt man laver et generationskifte til et barn, kan dette ske ved succession, såfremt betingelserne i ABL § 34 er opfyldt. Det betyder, at barnet overtager den skattemæssige status og der sker ingen beskatning for overdrager. Generationskifte kan endvidere, mellem overdrageren og barn, finansieres igennem et såkaldt anfordringslån, således at barnet ikke skal have penge til at købe sel-

¹ Generationskifte, Omstruktureringer 2. udgave, side 29 – Michael Serup

skabet. Det skal dog påpeges, at et generationsskifte aldrig må tage udgangspunkt i at overdrage en formue så stor som mulig til en så lempelig beskatning som muligt, da dette kan medføre negative konsekvenser for både virksomheden og de involverede personer i generationsskiftet. Nogle af de negative konsekvenser det kan have at foretage et generationsskifte er, at erhververen kan ved succession overtage en skatteforpligtelse fra overdrageren. Såfremt der er tale om et generationsskifte, der ikke sker ved succession, overtages ingen skatteforpligtelse, men prisen for selskabet vil være dyrere end hvis der sker succession. Det kan også være en ulempe at overtage en virksomhed, der har nogle nøglemedarbejdere, der er sat godt ind i driften af virksomheden, som måske ikke vil acceptere at en eventuel søn eller datter skal styre virksomheden i fremtiden. Der kan, i sådanne tilfælde, opstå konflikter, som i værste fald kan ende ud med, at selskabet mister nogle rigtig vigtige medarbejdere. Et generationsskifte skal derfor planlægges rigtig nøje og man skal sørge for, at selskabet er modent til et generationsskifte, samt at nøglemedarbejderne er indforstået med generationsskiftet.

3.2 Hvem kan foretage et generationsskifte

Generationsskifte kan foruden overdragelse til børn, børnebørn mv. også omfatte overdragelse til ægtefæller, onkler, søskende, svigerinder/svogre, og svigerbørn. Herudover kan generationsskifte også foretages til nære medarbejdere, som ligger udenfor familiekredsen. Det skal dog bemærkes, at reglerne for at foretage et generationsskifte til en nær medarbejder følger et andet regelsæt, nemlig ABL § 35. Vi har i vores opgave valgt at fokusere på overdragelse af et selskab til et barn, hvorfor vi ikke vil komme nærmere ind på forholdene ved overdragelse til en nær medarbejder.

3.3 Hvilke overvejelser bør man gøre sig

Ved et generationsskifte er der altid nogle overvejelser man bør gøre sig, inden man går i gang med processen. Et generationsskifte kan være en langvarig proces, hvilket skyldes, at der skal tages en del hensyn til de involverede parter i et generationsskifte. De involverede parter, der skal tages hensyn til, er følgende:

- Den ældre generation
- Den yngre generation
- Selskabet
- Den fremtidige indtjening

- De fremtidige værdistigninger
- Den skatte- og afgiftsmæssige belastning ved generationsskiftet

Den ældre generation vil typisk gerne trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet og nyde pensionisttilværelsen. For at dette kan ske, skal der tages hensyn til at den ældre generation får de midler, som de har brug for til at nyde pensionisttilværelsen. Generationsskiftet skal derfor tage udgangspunkt i den ældre generations behov.

Hvis den ældre generation ikke har nogen større pensionsopsparing og ikke en synderlig stor formue er, overdrager nødt til at få den fornødne finansiering til deres pensionisttilværelse, når overdragelsen sker. I nogle tilfælde vil den ældre generation have en så stor formue og eventuel pensionsopsparing, at det kan være ligegyldigt med finansieringen til pensionen. Dette medfører, at generationsskiftet eventuelt kunne finansieres ved et gældsbrev til den yngre generation, og den ældre generation vil derfor ikke få nogen likviditet udbetalt i forbindelse med generationsskiftet. Der skal også tages hensyn til den yngre generation, når der skal tages stilling til, hvordan finansieringen skal foregå. Det er ikke altid den yngre generation har tilstrækkelig likviditet til at købe selskabet, og står de i en situation, hvor hovedaktionæren har brug for likviditet til hans pension, er erhververen nødsaget til at skaffe likviditet. I dette tilfælde kunne der udstedes et gældsbrev med eventuel afdragsordning. I sådan en situation vil der opstå en interessekonflikt mellem den ældre og den yngre generation i form af, hvordan finansieringen skal foregå, og her vil de være nødsaget til at gå på kompromis for at blive enige.

Udover finansiering og den interessekonflikt der måtte opstå, er det som oftest i den ældre generations interesse, at selskabet skal videreføres på den mest optimale måde, og stadig bevare ånden, som den ældre generation har forsøgt at opbygge gennem årene. Selskabets behov skal derfor analyseres, nærmere herom i afsnit 4.2.2.

En anden vigtig ting, der også skal tages hensyn til, er den fremtidige indtjening. Under planlægningen og tilrettelæggelsen af et generationsskifte, skal der sondres mellem ejendomsretten og ledelsesretten til et selskab. Ejendomsretten er den, der sikrer den yngre generations ret til en del af selskabets fremtidige indtjening. Ledelsesretten er den, der afgør hvem der leder selskabet, og vil ikke altid være det samme som ejendomsretten i forbindelse med et generationsskifte. Det kan være,

at overdrageren (forælderen) ikke mener, at barnet er klar til at lede selskabet. Under afsnit 4 vil vi komme ind på yderligere faktorer, der spiller ind, når der skal foretages generationsskifte.

De fremtidige værdistigninger vil oftest være et incitament til gennemførelse af et generationsskifte. Overdrageren og modtageren forventer oftest fremtidige værdistigninger. Det kan være i form af aktier, der bliver mere værd, ellers ville selskabet ikke blive overdraget. Man ønsker tit at de fremtidige værdistigninger skal komme den yngre generation til gode. Der skal i øvrigt gøres opmærksom på, at jo længere tid man udsætter generationsskiftet, desto større bliver den skatte- og afgiftsmæssige belastning. De fremtidige værdistigninger vil selvfølgelig alt andet lige være en af de største grunde til at foretage et generationsskifte. Når vi taler om fremtidige værdistigninger som incitament, mener vi overdragerens og erhververens forventninger til at opnå fremtidige værdistigninger i virksomheden. Det vil som udgangspunkt ikke give mening at foretage et generationsskifte på et selskab, hvorfra man ikke forventer fremtidige værdistigninger. Dette skyldes, at et selskab man ikke har forventninger om fremtidige værdistigninger til, ikke kommer til at tjene nogen penge og derfor vil erhververen ikke få noget udbytte af den investerede kapital.

Den skatte- og afgiftsmæssige belastning ved generationsskiftet har til tider været et altoverskygende argument til gennemførelse af et generationsskifte, fordi der med den nødvendige tilrettelæggelse kunne opnås væsentlige skatte- og afgiftsmæssige besparelser. I dag er reglerne for generationsskiftebeskatning blevet ændret, således at de områder, hvor der har været spekulationsmuligheder, er blevet skiftet ud med et mere gennemskueligt regelsæt. Dette medfører, at generationsskiftet ikke vil have til formål at få en lempet beskatning. Der er i dag ikke afgiftsmæssig forskel på, om en formue overgår i gave, ved levende live eller arv ved dødsfald, og afgiftssystemet vil derfor ikke være et argument for at fremrykke et generationsskifte.

3.4 Formålet med et generationsskifte

Formålet med et generationsskifte vil være at overdrage med succession, når der skal overdrages fra forældre til barn. Succession kan kun ske ved overdragelse til personer inden for gaveafgiftskredsen jf. BAL § 22. Succession betyder, at erhververen overtager overdragerens skattebyrde, og der skal derfor ikke ske nogen beskatning for henholdsvis overdrageren eller erhververen. Erhververen træder blot ind i overdragerens skattemæssige situation. Erhververen (barnet) vil herefter blive tilgodeskrevet en passivpost for at overtage skattebyrden. Dette kan være en god idé, hvis erhververen ikke

har likviditet til at betale en aftalt købesum. Der skal dog gøres opmærksom på at der ikke er tale om en skattebesparelse, men blot en skatteudskydelse. Der succederes i hensigt, anskaffelsestidspunkt og anskaffelsessummer jf. ABL § 34, stk. 3 (nærmere herom i afsnit 5).

3.5 Delkonklusion

Vi kan på baggrund af ovenstående konkludere, at et generationsskifte er en overdragelse imellem to parter. Når der er tale om et selskab, der står overfor et generationsskifte, kan det være fra en forælder til et barn. Dette vil der være visse økonomiske fordele ved, da der er mulighed for at overdrage med succession.

Succession medfører, at barnet overtager den skattemæssige stilling, for så vidt angår hensigt, anskaffelsessum og anskaffelsestidspunkt, og der ingen beskatning sker hos overdrageren. Dette vil alt andet lige være en fordel, hvis der ikke er likviditet til at betale skatteforpligtelsen. Samtidig sikrer hovedaktionæren, at selskabet videreføres på den mest optimale måde.

Generationsskifte kan dog også laves udenfor familiekredsen, og det er set i praksis, at det er sket til nære medarbejdere. Fordelen ved at foretage et generationsskifte og ikke bare sælge virksomheden, er de skattemæssige regler for overdragelse ved hjælp af generationsskifte, som vi vil komme ind på nedenfor, som gør, at der eksempelvis kan ske en skatteudskydelse.

4. Planlægning af et generationskifte

Når et generationskifte skal foretages, er det vigtigt at få fastlagt alle tænkelige faktorer, der spiller ind på dette, samtidig med at alle de involverede parter behov skal tages i betragtning og ikke mindst identificeres. Derudover skal aktionæren samt de involverede parter tage stilling til, hvad målet med generationsskiftet er. Er det at opnå den højeste salgspris for selskabet? Er det overdragelse til børnene, der er vigtigst, eller dét faktum at erhververen har mulighed for at drive selskabet på den mest optimale måde? Tidsperspektivet er desuden en vigtig faktor. Tiden for generationskiftet er helt afgørende for, at generationskiftet foretages på den mest optimale måde, da et generationskifte kan være en glidende overgang og dermed foretages over en længere årrække.

Det vil herudover være oplagt at foretage en analyse af virksomheden for at fastslå, om der er eksistens for en videreførelse af selskabet. Samtidig kan det blive nødvendigt at foretage en såkaldt trimning af selskabet, så erhververen ikke overtager selskabet med høje frie reserver på selskabskapitalen. De involverede parter skal nemlig være opmærksomme på, at jo større egenkapital, der er i selskabet, jo større finansieringskrav vil der være, hvilket kan ende i en interessekonflikt (omtalt i afsnit 3.3)

For at kunne styre de mange processer og hensyn, der skal tages ved generationskiftet, vil det være en fordel at udarbejde en arbejdsplan, hvor arbejdsopgaver, tidsplan samt ansvar angives, så alle involverede parter er bekendt med den forestående proces.

4.1 Den ældre generation

Den ældre generations behov kan deles op i bløde og hårde værdier.

4.1.1 De bløde værdier

Den ældre generations bløde værdier omhandler blandt andet det særlige forhold, der er mellem aktionæren og selskabet. Han har som udgangspunkt brugt det meste af sit arbejdsliv på at oparbejde selskabet fra bunden, og han ønsker derfor, at selskabet skal videreføres og udvikles af den rette person. Det er essentielt, at aktionæren føler sig tryk i overgangsfasen, da han vil have svært ved at overdrage selskabet med de opbyggede mål og værdier, han har tilbragt selskabet.

4.1.2 De hårde værdier

De hårde værdier for aktionæren vil omhandle de økonomiske aspekter af generationskiftet. Aktionæren giver afkald på sit indkomstgrundlag fremadrettet, og han skal sørge for at generationskiftet

giver ham tilstrækkelig likviditet til pensionen. Som tidligere nævnt vil en situation, hvor aktionæren har oparbejdet en formue, gøre, at de hårde værdier er mindre væsentlige, men det er vigtigt at tage hensyn til aktionærens økonomiske råderum, når salgsværdien skal opgøres.

4.2 Den yngre generation

Den yngre generations behov kan også opdeles i bløde og hårde værdier.

4.2.1 De bløde værdier

Den yngre generation vil som udgangspunkt altid have et ønske om at præge selskabet i deres retning og overtage kontrollen heraf. Generationen har formentlig set frem til generationsskiftet i en længere periode, da dette som regel er lang tid undervejs. Under denne proces har de udviklet tanker, mål og værdier, som de vil præge selskabet med, når de kommer til styret.

4.2.2 De hårde værdier

I lighed med den ældre generations hårde værdier, vil den yngre generations værdier omhandle den økonomiske situation. Ofte vil den yngre generation ikke være gearet til et generationsskifte, rent likviditetsmæssigt, da de formentlig har begrænset oparbejdet formue i deres relativt korte arbejdsliv. Når et generationsskifte foretages indenfor familie kredsen, vil dette være den mest centrale overvejelse, som der skal tages stilling til. Det bør overvejes, hvilke muligheder der er for den yngre generation i forhold til berigtigelse af købesummen (se afsnit 3.3).

4.3 Virksomhedsanalyse

Udover en masse overvejelser i forhold til det økonomiske aspekt af et generationsskifte, vil en virksomhedsanalyse også være vigtig for processen. Ofte sættes der fokus på den ældre og den yngre generations behov og finansieringen heraf, og de involverede forsøger i de fleste situationer at mindske skattebetalingen ved et generationsskifte. Dog er en virksomhedsanalyse helt essentielt for at fastslå, om selskabet er klar til et generationsskifte. Nedenfor er belyst de eksterne og interne faktorer, som de involverede skal være opmærksomme på.

4.3.1 Interne faktorer

Nogle af de interne faktorer, som selskabet kan analysere på og som aktionæren har mulighed for at påvirke, er blandt andet økonomien og strukturen i selskabet. Det er vigtigt at analysere på den økonomiske situation, herunder hvorledes selskabets økonomistyring forløber og er opbygget, og om selskabet har lagt realistiske budgetter. Samtidig skal der tages stilling til, hvordan selskabets likvi-

ditet vil udvikle sig og sidst men ikke mindst, om selskabet har store bindinger i aktiver, herunder varelager, igangværende arbejder eller debitorer.

En analyse af selskabet, skal som nævnt, også indeholde en analyse af strukturen. Når et generationskifte gennemføres, sker der automatisk ændringer i ledelsen og den øvrige struktur i selskabet. Det er essentielt for succesniveauet af generationsskiftet, at den yngre generation er i stand til at varetage selskabet og dets struktur, herunder at den yngre generation har den nødvendige kompetence og indsigt i ledelsesstrukturen, for at kunne fungere som den ansvarlige leder af selskabet. Herudover er det vigtigt, at den nye ledelsesstruktur bliver meldt ud til de øvrige medarbejdere i selskabet, så ingen er i tvivl om deres position, når generationsskiftet bliver en realitet. Væsentligst af alt er det at få klarlagt, om den yngre generation har de fornødne evner til at videreføre selskabet både som leder, men også på det menneskelige plan. Og om han er i stand til at bibeholde de relationer, der er skabt til leverandører, medarbejdere og kunder.

4.3.2 Eksterne faktorer

De eksterne faktorer er de forhold, som selskabet ikke selv har mulighed for at påvirke – eller kun indirekte kan påvirke, og kan benævnes selskabets omverden. Her tager en analyse typisk udgangspunkt i den branche og de markeder, et selskab begår sig på i forhold til salg af dets produkter. Det er vigtigt at bemærke, hvordan markederne har udviklet sig de seneste år op til generationsskiftet, og hvordan ledelsen forventer, at udviklingen vil være fremadrettet. Her vil det være relevant at analysere på, om der er teknologiske udfordringer, som ledelsen skal være opmærksom på, og om nye konkurrenter er længere fremme i udviklingen end det pågældende selskab. Ydermere skal det overvejes, om det er selskabet, der styrer markedet, eller om markedet styrer selskabet. Samtidig er der lovgivningen, som der bør tages højde for, særligt med henblik på produktion og nye love og regler indenfor miljøet. Dette kan påvirke et selskab drastisk, såfremt en lov eller EU-direktiv sætter en stopper for produktion af selskabets produkter.

4.4 Delkonklusion

Som nævnt indledningsvis, er det ikke kun finansieringsbehovet samt øvrige finansielle behov, der skal tages hensyn til ved gennemførelse af et generationskifte. I forhold til de indre faktorer er det vigtigt at få klarlagt, om selskabet er rede til et generationskifte. Der skal desuden tages stilling til, om den yngre generation har de fornødne kompetencer til at videreføre selskabet. Det er dog ikke kun interne faktorer, da de eksterne faktorer, såsom branche og markeder også har betydning for et

generationskifte. Her skal ledelsen tage stilling til udviklingen på de markeder, som virksomheden begår sig på. For at et generationskifte forløber som forventet, er det essentielt, at selskabets ledelse tager stilling til ovennævnte forhold.

5. Beskatningsregler

Nedenstående afsnit omhandler reglerne vedrørende beskatning af salg af aktier, næringsaktier samt de forskellige muligheder, en person har for at opgøre fortjeneste og tab ved salg af aktier. Opgørelsen af fortjeneste eller tab er særlig relevant for hovedaktionæren, da der som oftest vil være enten fortjeneste eller tab, når hans anparter/aktier i selskabet skal overdrages i forbindelse med et generationsskifte. Som oftest vil det være oplagt at videresælge anparter i selskabet til markedsværdi, og hovedaktionæren vil skulle beskattes af en fortjeneste eller et tab.

5.1 Beskatning ved salg af aktier, generelt

Overdragelse af aktier fra et skattesubjekt (en person eller et selskab) til et andet, vil som udgangspunkt udløse en skattepligtig avance² for hovedaktionæren, ligesom når der sælges øvrige aktier eller anparter. Fortjeneste er skattepligtig og et tab kan fratrækkes i den skattepligtige indkomst. Fortjeneste eller tab ved salg af anparter i forbindelse med overdragelse/salg af et selskab sidestilles med salg af aktier jf. ABL § 1, stk. 2. Fortjenesten eller tabet skal som udgangspunkt opgøres efter realisationsprincippet (se nærmere herom i afsnit 5.2.2).

5.1.1 Afståelsestidspunkt, anskaffelses- og afståelsessum

Afståelsestidspunktet for salg af anparter er afgørende for, hvornår fortjeneste eller tab skal medtages i beregning af den skattepligtige indkomst. En anpart/aktie anses for afstået, når der foreligger en bindende og endelig aftale om salget af disse. Er der tale om nyoprettede selskaber, anses aktierne erhvervet på samme dato for stiftelsen. Den endelige erhvervsdato afhænger således af de underskrevne dokumenters dato.

Anskaffelsessummen udgør den værdi, som aktierne er anskaffet til med tillæg af eventuelle omkostninger. På samme vis kan omkostninger ved salget fradrages i afståelsessummen.

5.1.2 Almindelige aktier eller næringsaktier

Næringsaktier er aktier, som en person har erhvervet som led i dennes erhvervsmæssige omsætning med aktier. De faktorer, der kan indikere, at en person driver næring med køb og salg af aktier, er blandt andet antallet af køb og salg af aktier samt regelmæssigheden af de køb og salg, der foretages. Opstår der enten fortjeneste eller tab ved afståelse af aktier, som sker som led i den skattepligtiges næringsvej, skal det fuldt ud medregnes ved opgørelse af den skattepligtige indkomst jf. ABL

² Hovedaktionæren, Revitax. Kapitel 7 ”Overdragelse af aktier med eller uden succession”

§ 17, stk. 1. Skattepligten omfatter alle aktier (dog ikke selskabers egne aktier), uanset om de er optaget til handel på et reguleret marked eller ej, om det er datterselskabsaktier eller porteføljeaktier. Et tab skal medregnes på samme måde som en gevinst, når den skattepligtige indkomst skal opgøres jf. ABL § 17, stk. 1. Dog har man mulighed for at fradrage et tab i det omfang, dette overstiger summen af de udbytter, der er opregnet i ABL § 5A. Ved opgørelsen af tab eller fortjeneste kan der vælges realisationsprincippet jf. ABL § 23, stk. 1 (se nedenstående for beskrivelse heraf) eller lagerprincippet jf. ABL § 23, stk. 2.

5.2 Personers salg af aktier

I dette afsnit vil vi komme ind på reglerne for beskatning af avancer og tab ved salg af aktier og anparter for personer. Beskatning af aktierne vil være en del af de overvejelser, som man skal gøre sig inden der overdrages til familie kredsen, da det som oftest vil være svært for parterne at forhandle sig frem til en markedsværdi. I nedenstående kapitel vil vi ikke komme ind på selskabers salg af aktier/anparter, da dette er uden betydning for vores opgave. Situationen med salg af aktier/anparter fra et selskab, vil først være relevant i det øjeblik, hvor overdrageren ejer anparterne i vores case-virksomhed fra et holdingselskab. Dette er dog ikke tilfældet.

5.2.1 Afståelsesbeskatning

Enhver indtægt, en person får i forbindelse med aktier/anparter er som udgangspunkt skattepligtig, medmindre (alle tre betingelser skal være opfyldt, før det ikke er nødvendigt at indberette aktieindkomsten)³:

- Aktieindkomsten fra danske aktier udgør i alt kr. 5.000 eller derunder (kr. 10.000 for ægtefæller)
- Hverken hovedaktionæren eller dennes ægtefælle har fremførte tab fra tidligere år
- Både hovedaktionærens og ægtefælles aktieindkomst alene består af udbytte, hvori der er indeholdt endelig udbytteskat

Ovenstående gør sig dog ikke gældende, såfremt der er modtaget udbytte fra udenlandske aktier. Efter ABL § 12 skal en gevinst ved afståelse af almindelige aktier altid medregnes i den skatteplig-

3

http://www.skat.dk/SKAT.aspx?oId=213947&chk=208816#SKAT.aspx?oId=133169&chk=208816&_suid=136837957000702573864165024342

tige indkomst, uanset om aktierne er optaget til handel på et reguleret marked, eller ej⁴. Opgørelsen af gevinst eller tab sker efter realisationsprincippet og gennemsnitsmetoden, når der er tale om personer, der ikke driver næring med køb og salg af aktier. Er der tale om næringsdrivende med køb og salg af aktier, sker der afståelsesbeskatning efter lagerprincippet. Ellers er det kun, når der sælges aktier og anparter i selskaber, at gevinst og tab opgøres efter lagerprincippet. Der sker afståelsesbeskatning, når der sker salg, bytte, bortfald eller andre former for afhændelse jf. ABL § 30, stk. 1. Efter ABL § 31, stk. 1 anser man også aktier/anparter for afstået, når de er overdraget som gave, arv eller arveforskud, medmindre erhververen succederer i overdragerens skattemæssige stilling.

Som afståelsessum anvendes den værdi, der bliver lagt til grund ved beregningen af gaveafgiften. Er overdragelsen ikke gaveafgiftspligtig, benyttes i stedet handelsværdien på overdragelsestidspunktet. For erhververens vedkommende betragtes de samme værdier som anskaffelsessum.

Tab, som konstateres i forbindelse med overdragelse af aktiver (generationsskifte), kan fradrages i overdragerens skattepligtige indkomst, i samme omfang som ved salg til andre personer⁵. Når der er gevinst ved overdragelse af aktier, beskattes dette ikke hos overdrageren jf. ABL § 34, stk. 2. Det skyldes at der, jf. ABL § 34, overdrages med succession (nærmere herom i afsnit 6), hvorfor erhververen indtræder i den skattemæssige stilling ved overdragelsen. Dette gør sig gældende lige meget hvornår der overdrages. Opgørelsen af gevinst eller tab sker efter realisationsprincippet, hvor aktierne/anparterne anses for anskaffet for den anskaffelsessum og på det tidspunkt, som de blev anskaffet af overdrageren. Sker der ikke overdragelse af hele aktiebeholdningen, benyttes gennemsnitsmetoden.

5.2.2 Realisationsprincippet

Realisationsprincippet går ud på, at personer skal opgøre fortjeneste eller tab i det indkomstår, hvor aktien afstås. Det kaldes for realisationsprincippet, da fortjenesten eller tabet først medtages på det tidspunkt, hvor gevinst eller tab bliver realiseret (altså på afståelsestidspunktet). Fortjenesten eller tabet skal opgøres efter gennemsnitsmetoden, jf. ABL § 23, stk. 1, § 24, stk. 1 og § 26. Det særlige ved gennemsnitsmetoden er, at anskaffelsessummen for de afståede aktier skal opgøres som en forholdsmæssig andel af den samlede anskaffelsessum for hele aktiebeholdningen. Den samlede pris,

⁴ Grundlæggende skatteret, Magnus Informatik 2012, afsnit XVII: Aktieavancer

⁵ Kildeskattelovens § 33 C, stk. 3

som personen har givet for aktierne, fordeles derfor på de afståede aktier og på de aktier, som personen beholder (såfremt hele beholdningen ikke sælges).

5.2.3 Gennemsnitsmetoden

Denne metode går ud på, at anskaffelsessummen, som beskrevet i ovenstående, beregnes som en forholdsmæssig andel af den samlede anskaffelsessum for alle aktierne i selskabet, uanset om disse har forskellige rettigheder jf. ABL § 26, stk. 2. Anskaffelsessummen fordeles dels på de aktier, der afstås, dels på de aktier, der stadig er i behold. Herefter er det kun den del af den samlede anskaffelsessum, der henføres til de afståede aktier, som der bliver lagt til grund for opgørelsen af, om personen har fortjeneste eller tab på de pågældende aktier. Der bliver således ikke taget hensyn til aktiernes forskellige kursværdier ved anskaffelsen, når anskaffelsessummen bliver fordelt. Fortjeneste eller tab opgøres herefter som forskellen mellem afståelsessummen og den beregnede anskaffelsessum.

5.3.4 Lagerprincippet

Som udgangspunkt er det kun personer, der driver næring med salg af aktier samt selskaber, der skal gøre brug af lagerprincippet ved opgørelse af fortjeneste eller tab. Dog kan personer, der er omfattet af ABL § 7, vælge at benytte lagerprincippet en gang for alle. Ved dette forstås, at det ikke er muligt at vende tilbage til den oprindelige opgørelsesmetode (realisationsprincippet), når lagerprincippet først er valgt til. Lagerprincippet går ud på, at fortjeneste eller tab på beholdningen skal medregnes i den skattepligtige indkomst i hvert eneste indkomstår. Det er ligegyldigt om fortjenesten eller tabet er realiseret eller ej. Hvad der skal beskattes, opgøres som forskellen mellem aktierens værdi ved indkomstårets begyndelse og aktierens værdi ved indkomstårets afslutning jf. ABL § 23, stk. 2. Skulle der være aktier i behold, der er erhvervet i løbet af indkomståret, træder anskaffelsessummen i stedet for værdien ved indkomståret begyndelse. Det modsatte gør sig gældende ved aktier, der er afstået i året. Her træder afståelsessummen i stedet for værdien ved indkomståret afslutning.

6. Succession i aktier

Succession i aktier omhandler en hovedaktionærs mulighed for at overdrage et selskab til en afgrænset personkreds. Vi vil, i nedenstående afsnit, komme ind på hvilken personkreds dette omfatter. Hjælmen til at overdrage en aktiepost med succession findes i ABL § 346. Formålet med succession er at give en aktionær mulighed for at overdrage et selskab til den begrænsede personkreds (familiekredsen), uden at de skattemæssige forhold står i vejen for dette.

6.1 Personkredsen

Den personkreds, der kan succederes til, er omfattet af ABL § 34, hvilket også svarer til den personkreds, der er listet op i KSL § 33 C. Dette vil sige, at der kan ske overdragelse til børn, børnebørn, søskende og søskendes børn. Adoptionsforhold og stedbørnsforhold ligestilles i ABL § 34, stk. 1 med naturligt slægtsforhold. Herudover blev der den 17. juni 2008 indført en yderligere udvidelse af personkredsen, som medførte, at samlevere blev omfattet af personkredsen og der kunne dermed succederes til samleverer jf. lov nr. 532 af 17. juni 2008.

Bestemmelserne i ABL § 34 stk. 1 er udtømmende, hvilket vil sige, at der ikke kan overdrages til andre end den ovennævnte personkreds med succession. Overdragelser fra børn til forældre er ikke omfattet af ABL § 34 stk. 1, nr. 1. Der er dog i ABL § 35 a indsat en lovændring i 2008, der er gældende fra den 1. januar 2009. Denne lovændring sørger for, at der kan opnås mulighed for at reparere et generationsskifte, som ikke har udviklet sig som forventet. Hvis en forælder har foretaget overdragelse af aktierne til et barn via succession, og det efterfølgende viser sig, at barnet ikke kan videreføre selskabet, ville barnet som udgangspunkt ikke kunne tilbageoverdrage aktierne til forælderen med succession. Efter lovændringen, der er indsat i ABL § 35 a, er det dog blevet muligt efter den 1. januar 2009, for barnet at kunne tilbageoverdrage aktierne til forælderen. Der er 3 betingelser for at kunne anvende denne 'reparationsbestemmelse':

1. Tilbageoverdragelse skal gennemføres senest 5 år efter den første overdragelse
2. Tilbageoverdragelsen skal ske til den tidligere ejer, som aktierne blev erhvervet fra
3. Overdragelsen til barnet er sket med succession

Da der ved succession er tale om en skatteudskydelse, er det en betingelse, at erhververen er skattepligtig til Danmark i medfør af KSL § 1, og ABL § 34 stk. 3. Hvis erhververen ikke er skattepligtig

⁶ Generationsskifte og omstrukturering, side 63 – Søren Halling-Overgaard & Birgitte Sølvkær Olesen

i Danmark, kan der kun ske overdragelse, hvis aktierne overdrages til et andet selskab, som er skattepligtig for erhververen efter KSL § 2 stk. 1, nr. 4 og som ikke anses for hjemmehørende i udlandet i henhold til dobbeltbeskatningsoverenskomst, jf. ABL § 34, stk. 3. Hvis erhververen er skattepligtig i Danmark efter KSL § 1, men anses for hjemmehørende i en anden stat i henhold til dobbeltbeskatningsoverenskomst, kan aktierne ligeledes kun overdrages, hvis aktierne kommer til at indgå i et selskab, som Danmark, i henhold til dobbeltbeskatningsaftalen, har beskatningsretten til. Ovennævnte bestemmelser skal sikre, at den latente skattebyrde, som bliver udskudt ved succession i henhold til ABL § 34, kommer til beskatning, senest når erhververen afstår aktierne.

Efter KSL § 33 C, stk. 12, 1. pkt. er det endvidere muligt at succedere til nære medarbejdere. En nær medarbejder defineres som en medarbejder, der inden for de seneste 5 år har været fuldtidsbeskæftiget i virksomheden i sammenlagt 3 år. Der skal, inden for denne periode, være tale om den samme virksomhed, hvilket vil sige, det ikke kan være i to forskellige virksomheder med samme ejer. Ændringer i virksomhedens karakter eller omfang inden for perioden vil normalt ikke have betydning. Om der, inden for perioden, har været tale om beskæftigelse i én og samme virksomhed, eller flere virksomheder, skal afgøres efter en konkret vurdering. Der skal i øvrigt gøres opmærksom på, at der er forskel på overdragelse med succession til et barn og en nær medarbejder. Dette skyldes, at overdragelse med succession til en nær medarbejder kan ikke ske til formueskattekursen, som der kan overdrages til, hvis man overdrager med succession til et barn. Der skal endvidere gøres opmærksom på, at en vigtig sondring er, om der rent faktisk er et ansættelsesforhold eller om der er tale om to selvstændige virksomheder. Se SKM2010.589.SR, hvor spørgsmålet var følgende:

1. Kan salg af en fysioterapivirksomhed ske med succession jf. kildeskattelovens § 33 C til en selvstændig indlejer med fast afregning af 35 pct. omsætning til indehaveren?

Svaret fra Skatterådet var nej, da der ifølge Skatterådet ikke var tale om et egentligt ansættelsesforhold, men derimod to selvstændige virksomheder, hvor indehaveren driver den ene virksomhed, og indlejer driver den anden virksomhed.

6.2 Betingelser for succession

Som udgangspunkt kan alle ejerandele i kapitalselskaber omfattet af ABL overdrages med succession i medfør af ABL § 34⁷. Bestemmelserne for overdragelse med succession er dog udelukket for aktier, der er omfattet af ABL § 19, som omhandler aktier og investeringsforeningsbeviser m.v. af et investeringsselskab. Dette fremgår af ABL § 34 stk. 1, nr. 4.

Før i tiden var det kun muligt at overdrage ved succession, hvis overdrageren var hovedaktionær i selskabet. Herudover var det endvidere en betingelse, at overdragelsen mindst skulle udgøre 15 % af stemmевærdien i selskabet. Denne betingelse gjorde, at der var væsentlige begrænsninger i muligheden for at overdrage aktier med succession, især hvis overdrageren havde flere børn, der skulle modtage aktier. Ved lovændring pr. 1. januar 2009 blev muligheden for at overdrage aktier i et selskab væsentlig udvidet, da man ophævede kravene om hovedaktionær samt de 15 % af stemmевærdien, og erstattede dem med langt lempeligere krav i ABL § 34 stk. 1, nr. 2. De nye krav foreskriver, at overdragelsen kun skal udgøre mindst 1 % af aktiekapitalen. Kravet beregnes i forhold til den nominelle værdi af aktiekapitalen, uanset hvad denne måtte udgøre af stemmевærdien i selskabet. Baggrunden for ændringen af § 34 i ABL var et ønske om at ligestille overdragelse af aktier i levende live, i forhold til muligheden for overdragelse af aktier ved død, jf. DSL § 29, idet det indtil lovændringen pr. 1. januar 2009 var lettere at overdrage aktier ved død end i levende live.

6.2.1 Pengetanksreglen

En af de væsentligste begrænsninger i forhold til at kunne overdrage aktier til næste generation, er den såkaldte pengetanksregel. Pengetanksreglen foreskriver, at der skal være tale om erhvervsmæssig virksomhed jf. ABL § 34, stk. 1, nr. 3, jf. stk. 6. Bestemmelsen siger, at der ikke kan overdrages aktier med succession, hvis selskabets aktiver i væsentligt omfang består af aktiver, der kan karakteriseres som ikke-erhvervsmæssige aktiver. Aktiver af ikke-erhvervsmæssig karakter kan blandt andet være udlejning af fast ejendom, besiddelse af kontanter, værdipapirer og lignende. Såfremt et selskab skal anses for udelukkende at bestå af udlejning af fast ejendom, besiddelse af kontanter, værdipapirer, skal de to følgende kriterier værdi opfyldt:

1. Mindst 50 % af selskabets indtægter, stammer fra sådan en aktivitet.

⁷ Generationsskifte og omstrukturering, side 65 – Søren Halling-Overgaard & Birgitte Sølvkær Olesen

2. Hvis handelsværdien af selskabets udlejningsejendomme, kontanter, værdipapirer eller lignende på overdragelsestidspunktet er opgjort som gennemsnittet af de 3 seneste regnskaber udgør 50 % af handelsværdien af selskabets samlede aktiver. Det skal dog gøres opmærksom på, at bortforpagtning af fast ejendom, der vedrører landbrug, gartneri, planteskole, eller skovbrug i denne forbindelse ikke anses for udlejning af fast ejendom.

Ydermere er det en betingelse for at overdragelsen anses som sket med succession, at skattemyndighederne får meddelelse om, at overdragelsen er sket med succession senest i forbindelse med indgivelse af overdragerens selvangivelse, jf. ABL § 34, stk. 4 samt KSL § 33 C, stk. 7. Såfremt skattemyndighederne ikke modtager en meddelelse, vil overdragelsen ikke blive anset for sket med succession og overdragelsen vil blive skattepligtig. Som følge heraf vil der blive udløst beskatning hos overdrageren. Erhververen anses for at have erhvervet aktierne på tidspunktet for overdragelsen samt til handelsværdien af aktierne på dette tidspunkt. Erhververen indtræder heller ikke i overdragerens anskaffelseshensigt.

I SKM 2007.106 SR har Skatterådet lavet et bindende svar vedrørende pengetanksreglen. Sagen omhandler et bindende svar fra SKAT, om hvorvidt en overdragelse kan ske som gave med succession:

I pågældende sag er spørger i tvivl om selskabet opfylder den såkaldte pengetanksregel. Aktieavancebeskatningslovens § 34, stk. 6 definerer, hvornår et selskab i overvejende grad består af udlejning af ejendom eller besiddelse af kontanter, værdipapirer eller lignende.

Kan det bekræftes, at NN kan overdrage 19,5 % af aktierne i A A/S som gave med succession til sin datter MM, idet selskabets virksomhed ikke i overvejende grad består af udlejning af fast ejendom samt besiddelse af kontanter og værdipapirer mv., jf. aktieavancebeskatningslovens § 34, stk. 1, nr. 4, og § 34, stk. 6?

Spørgers rådgiver har oplyst, at for at overdragelse kan ske med succession, skal følgende betingelser være opfyldt:

1. Overdragelsen skal ske til børn, børnebørn søskende mv.
2. Der skal være tale om hovedaktionæraktier, jf. aktieavancebeskatningslovens § 4.
3. Den enkelte overdragelse skal mindst udgøre 15 % af stemmeværdien.

4. Der skal være tale om aktier i et selskab mv., hvis virksomhed ikke i overvejende grad består af udlejning af fast ejendom, besiddelse af kontanter, værdipapirer og lignende, jf. stk. 6.
5. Aktierne er ikke omfattet af aktieavancebeskatningslovens § 19.

Spørger er ikke i tvivl om at pkt. 1-3 og pkt. 5 er opfyldt, da der er tale om en overdragelse til spørgers datter. Spørger er endvidere hovedaktionær i selskabet. Spørger vil overdrage 19,5 %, hvorfor pkt. 3 er opfyldt. Og pkt. 5 er ligeledes opfyldt, da der er tale om overdragelse af aktier i et selskab.

Spørger er derimod i tvivl om, hvorvidt pkt. 4 er opfyldt. Bestemmelsen i ABL § 34, stk. 6 fastsætter et væsentlighedskriterium, hvorefter overdragelse ikke kan ske med succession såfremt:

- 50 % eller mere af selskabets indtægter, opgjort som gennemsnittet af de seneste tre regnskabsår forud for overdragelsen, stammer fra den ovenfor nævnte finansielle virksomhed, eller
- 50 % eller mere af selskabets aktiver, opgjort til handelsværdier, udgøres af ovennævnte finansielle aktivtyper, målt ud fra forholdene på overdragelsestidspunktet eller som et gennemsnit af de seneste 3 regnskabsår.

"Indtægtskriteriet"

Indtægtsart - Kr.	A A/S 2004	A A/S 2005
Ikke finansielle indt. - DS	2.379.028.221	2.463.382.670
Ikke finansielle indt i alt	2.379.028.221	2.463.382.670
Finansielle indt. A A/S	69.139.162	228.460
Finansielle indt. DS		9.353.742
Finansielle indtægter i alt	69.139.162 (2,90 %)	9.582.202 (0,38 %)

Hvilket giver et gennemsnit på **1,64 %**, der udgør en procentdel langt under lovens fastsatte grænse på 50 %.

Aktivkriteriet"

Generationsskifte

Copenhagen Business School

Susanne & Suzette

Aktivtype - Kr.	A A/S 2004	A A/S2005
Udskudt skatteaktiv	18.000	100.000
Andre tilgodehavender		
Ikke finansielle aktiv.DS	161.650.501	150.767.900
Ikke finansielle aktiver i alt	161.668.501	150.867.900
Likvider	134.257.149	6.616
Finansielle aktiver i DS.		141.146.942
Finansielle ativer i alt	134.257.149	141.153.558
I pct. af alle aktiver	45,5 %	48,3 %

Eller i gennemsnit. 46,9 %.

Opfyldelse af aktivkriteriet på overdragelsestidspunktet (30.juni 2006).

Det er oplyst, at dette tidspunkt lægges til grund for overdragelsen og at de regnskabsmæssige forhold er de til sagen oplyste.

Aktivtype	A A/S 30.06.06./ Kr.
Tilgodehavender	100.000
Ikke- finansielle aktiver i DS	184.662.952
Ikke-finansielle aktiver i alt.	184.762.952
Likvider	6.616
Finansielle aktiver i DS.	147.337.694
Finansielle aktiver i alt	147.344.310
Overdragelsestidspunktet	44,37 %

Ovenanførte beregninger viser, at A A/S ikke kan anses for at være overvejende "finansiel".

Ud fra ovenstående tabeller kan vi se, at både indtægtskriteriet og aktivkriteriet ligger under 50 %, hvorfor vi kan konkludere, at pkt. 5 er opfyldt. NN kan derfor godt succedere 19,5 % af aktier til datteren NN. SKAT fandt endvidere også at der kan ske succession, da tilgodehavenderne, der er størstedelen af selskabets aktivmasse, er opstået i forbindelse med salg af mobiltelefoner. Der er derfor tale om et driftstilgodehavende, og dermed kan der ske generationsskifte med succession.

6.3 Successionens konsekvenser for overdrageren

Hovedreglen for en persons afståelse af en aktiepost er afståelsesbeskatning, hvilket vil medføre beskatning af en eventuel avance efter de almindelige regler i ABL, jf. afsnit 5.2.1 omkring afståelsesbeskatning. Konsekvensen for overdrageren, som har foretaget en overdragelse ved hjælp af succession er, at overdragelsen ikke vil udløse nogen form for beskatning hos overdrageren.

Der kan kun succederes, hvis der er konstateret en avance, men ikke hvis der konstateres et tab, jf. ABL § 34, stk. 4 og kildeskattelovens § 33 C, stk. 3. Såfremt *en aktionær kun overdrager en del af aktieposten og aktionæren har erhvervet aktierne på forskellige tidspunkter til forskellige anskaffelsessummer, vil opgørelsen over, hvilke anskaffelsestidspunkter og anskaffelsessummer aktionæren har på den resterende portefølje, følge udgangspunktet i ABL § 26, stk. 6⁸*. Af bestemmelsen fremgår det, at hvis en skattepligtig afstår en del af sine aktier i et selskab, fordeles anskaffelsessummen for hele aktiebeholdningen i det pågældende selskab forholdsmæssigt imellem de afståede aktier og de aktier, som den skattepligtige har tilbage. Dette medfører i øvrigt også, at afståelsen ikke udløser en beskatning.

6.4 Successionens konsekvenser for erhververen

Da overdrageren ikke bliver beskattet af den fortjeneste, der er opnået ved succession/et eventuelt salg, indtræder erhververen jf. ABL § 34, stk. 2, 2. pkt. i den skattemæssige stilling. Erhververen indtræder i den latente skat, der hviler på aktierne, som følge af at erhververen anses for at have erhvervet de overdragne aktier på samme anskaffelsestidspunkt og til samme anskaffelsessummer som overdrageren. Successionen medfører endvidere, at erhververen indtræder i overdragerens næringshensigt. Dette vil sige, at hvis overdrageren har erhvervet sit 'aktiv/aktie', som et led i en næringsvej, vil erhververen indtræde i overdragerens skattemæssige stilling. Dette betyder, at erhververen ligeledes vil blive set som næringsdrivende. Det vil medføre, at erhververen ligeledes vil blive næringsbeskattet ved afståelse af de pågældende 'aktiver/aktier'.

Af det forarbejdende til lov nr. 763 af 14. december 1988, er successionen tidsubegrænset, hvilket vil sige, at erhververen ikke på et senere tidspunkt kan afkræfte næringsformodningen. I medfør af ABL § 34, stk. 4, finder KSL § 33 C, stk. 4, ligeledes anvendelse ved overdragelse af aktier. Dette bevirker, at hvis erhververen har tab på aktier, jf. ABL §§ 13 eller 14, vil erhververen ikke kunne

⁸ Generationsskifte og omstrukturering, side 76 – Søren Halling-Overgaard & Birgitte Sølvkær Olesen

fratrække tabet i en fortjeneste ved overdragelse af aktierne. Denne bestemmelse fraviger udgangspunktet i ABL §§ 13 og 14. Denne bestemmelse er lavet for at undgå, at en forælder overdrager en aktiepost til sit barn, som har tab på aktier og herefter sælger aktieposten videre til en tredjemand med en fortjeneste og modregner fortjenesten i tabet.

Overdragelse af aktier med succession sker oftest som et led i et generationsskifte, og kan yderligere indebære en masse andre elementer, som eksempelvis en aktieombytning, spaltning mv. som også vil blive nævnt i nedenstående afsnit 8 omkring omstrukturingsmodeller.

6.4.1 Gaver i forbindelse med succession herunder beskatning og afgift

Som tidligere nævnt, kan en overdragelse ved succession ske enten ved, at erhververen betaler fuldt vederlag for aktierne, erhververen fuldt ud modtager en gave i forbindelse med overdragelsen eller en kombination af vederlag og gave.

Ved overdragelse af aktier gælder det, at såfremt parterne, ved overdragelsen, har nedsat værdien af aktierne med et beløb, der svarer til den latente skatteforpligtelse, kan dette beløb sidestilles med en gave til erhververen. Dette til trods for at aktiernes værdi reelt er lavere for erhververen. Hvis der overdrages med succession, har man i praksis hidtil fundet, at der ikke kan tages højde for dette, uden at det udløser en gaveafgift. Dette kommer til udtryk ved Landskatterettens afgørelse i SKM 2008.876 LSR, der vedrører overdragelse af en vognmandsvirksomhed. Her blev det afgjort af SKAT, at såfremt værdien af aktierne blev nedsat med den latente skatteforpligtelse, ville dette blive sidestillet med en gave til erhververen, som skal beskattes efter reglerne i gaveafgiftsloven.

Hvis der ydes en gave i forbindelse med overdragelse af en aktiepost i henhold til ABL § 34, vil modtageren af gaven blive afgifts- eller skattepligtig af værdien af den modtagne gave. Hvad enten erhververen er afgiftspligtig eller skattepligtig af værdien, afhænger af om erhververen er omfattet af den personkreds, som er nævnt i BAL § 22. Personkredsen, som fremgår af BAL § 22 er den kreds, som er omfattet af ABL § 34. Børn, stedbørn, børnebørn og samlevende, som er defineret i BAL § 22, stk. 1, litra d, der modtager en gave i forbindelse med overdragelse ved succession, skal betale gaveafgift i medfør af boafgiftslovens kapital 5. Søskende og søskendes børn vil derimod være skattepligtig af en eventuel gave i henhold til SL § 4, stk. 1, litra c. og værdien af gaven vil blive medregnet i den skattepligtige indkomst.

Gaveafgiften udgør 15 % af den del, der overstiger et grundbeløb på kr. 58.700 (2013) jf. BAL § 22, stk. 1 og § 23, stk. 1. Gaveafgiftspligten indtræder ved modtagelse af en gave. Senest den 1. maj i det efterfølgende år skal gavegiver og gavemodtager indsende anmeldelse om gaven og den afgiftspligtige værdi til skattemyndighederne, jf. BAL § 26. Såfremt der ydes en gave til søskende eller søskendes børn i forbindelse med en overdragelse ved succession i henhold til ABL § 34, vil værdien af gaven skulle medregnes i den skattepligtige indkomst på selvangivelsen for gavemodtageren.

Såfremt overdragelsen er sket med succession jf. ABL § 34, er der mulighed for at beregne en passivpost i henhold til KSL § 33 D. Passivposten fradrages ved beregning af den gaveafgiftspligtige værdi. Passivposten omtales yderligere i nedenstående afsnit omkring passivpost ved afgivelse af gaver.

6.4.2 Passivpost ved afgivelse af gaver

En overdragelse ved succession kan, som tidligere nævnt, gennemføres ved at erhververen betaler fuldt vederlag for virksomheden, eller ved at erhververen modtager virksomheden som en gave. Erhververen kan også vælge en kombination af disse to – hvilket oftest er brugt i praksis, da det kan være nødvendigt at kombinere disse to. Overdrageren har måske brug for likviditet i forbindelse med pensionisttilværelsen, og erhververen kan mangle likviditet og kan derfor modtage en gave. Gaver kan dog kun gives til personkredsen, der er omfattet af BAL § 22. Nære medarbejdere er ikke omfattet af denne bestemmelse, hvorfor overdragelse ved hjælp af gaver kun kan ske til familie.

Såfremt erhververen skal betale fuldt vederlag for virksomheden, kan dette ske ved kontant betaling eller ved oprettelse af et gældsbevis. Gældsbeviset kan oprettes som et anfordringstilgodehavende med den fordel, at tilgodehavendet ikke forrentes, eller forrentes med en lav rente. Den lave rente vil som udgangspunkt ikke medføre en indkomstskattepligt eller gaveafgiftspligt for erhververen.

En overdragelse med succession vil oftest sætte spørgsmålstegn omkring vederlaget for en virksomhed. Erhververen indtræder i overdragerens skattemæssige situation, og dette medfører, at erhververen vil overtage en latent skatteforpligtelse. På baggrund heraf skal der, ved fastsættelse af vederlaget, tages højde for den latente skatteforpligtelse. Landskatteretten fastslår i SKM2008.876.LSR (TfS 2008.1429) omhandlende overdragelse med succession, at der ved fastlæggelse af vederlaget skal tages højde for de latente skatter, som overtages.

Praksis på dette område har tidligere igennem årene været, at det ikke accepteres, at der tages højde for den latente skatteforpligtelse erhververen overtager ved opgørelse af vederlaget. Hvis parterne har nedsat vederlaget med et beløb, som svarer til den latente skatteforpligtelse, vil beløbet blive anset som en gave til erhververen. Når der ydes gaver i forbindelse med overdragelse, er der dog mulighed for at nedbringe gaveafgiften med en passivpost, som svarer til den udskudte skat.

Hvis der ydes en gave i forbindelse med overdragelse i henhold til KSL § 33 C, vil erhververen blive afgifts- eller skattepligtig af gavnens værdi. Afgiftspligten eller skattepligten af gavnens værdi afhænger af, om erhververen er omfattet af den personkreds (oplistet i BAL § 22). Personkredsen, der er omfattet af BAL § 22, som vil være gaveafgiftspligtige, vil være følgende personkreds⁹:

- a. børn, stedbørn og afkom
- b. afdødt barns eller stedsbarns efterlevende ægtefælle
- c. forældre
- d. personer, der har haft fælles bopæl med gavegiver de sidste 2 år før modtagelsen af gaven, og personer, der tidligere har haft samme bopæl med gavegiver i en sammenhængende periode på mindst 2 år, når den fælles bopæl alene er ophørt på grund af anbringelse på institution, eksempelvis ældrebolig
- e. plejebørn, der har haft bopæl hos gavegiver i en periode på mindst 5 år, når opholdet er begyndt, inden plejebarnet fylder 15 år, og højst en af plejebarnets forældre har haft bopæl hos gavegiver med plejebarnet.
- f. Stedforældre og bedsteforældre

Hvis man sammenholder personkredsen i ovennævnte bestemmelser med personkredsen i KSL § 33 C, viser dette, at børn, børnebørn og samlevende, der modtager en gave i forbindelse med overdragelse ved succession, skal betale gaveafgift i henhold til boafgiftslovens kapitel 5, mens søskende, søskendes børn og samlevende, der ikke har boet sammen med gavegiver i minimum 2 sammenhængende år, vil blive skattepligtige af en eventuel gave i henhold til statsskattelovens § 4 stk. 1, litra c. Gaveafgiften udgør som tidligere nævnt 15 % af den del der overstiger grundbeløbet på kr. 58.700 jf. BAL § 22 stk. 1, og § 23, stk. 1 (2013).

⁹ Generationsskifte og omstrukturering, side 52 af Søren Halling-Overgaard og Birgitte Sølvkær Olesen.

Hvis overdragelsen er sket ved succession, er der mulighed for at beregne en passivpost jf. KSL § 33 D. Passivposten bliver fradraget ved beregning af den gaveafgiftspligtige værdi. Hvis der indgår fast ejendom ved overdragelsen og der, i forbindelse med gaveoverdragelsen, er betalt tinglysningsafgift kan tinglysningsafgiften fratrækkes den beregnede gaveafgift, jf. BAL § 29, stk. 2.

Værdiansættelsen og opgørelsen af vederlaget vil omtales nærmere i afsnit 7.

Begrundelsen for bestemmelsen i KSL § 33 D er, at der på aktivet, der overdrages med succession, påhviler en latent skattebyrde som følge af, at erhververen skal anvende overdragerens anskaffelsessum ved opgørelsen af sin fortjeneste, såfremt han sælger sit aktiv. En af betingelserne for at KSL § 33 D finder anvendelse er, at der helt eller delvist ydes en gave i forbindelse med overdragelsen. Hvis overdrageren bliver betalt fuldt ud i kontanter eller et gældsbevis, er der ikke mulighed for at beregne en passivpost. Hvis overdragelsen sker ved en kombination af vederlag i gave og kontanter eller gældsbevis, har det tidligere været diskuteret i hvilket omfang, der kunne ske passivering af hele den latente skat ved beregning af gaveafgiften. Dette er dog blevet afklaret i afgørelsen TfS 2001 174 LSR:

En fader, F, overdrog nom. 150.000 kr. aktier til sin søn til en overdragelsessum på 1.200.000 kr. Købesummen blev berigtiget dels ved sønnens udstedelse af et anfordringstilgodehavende på 500.000 kr., dels ved gave på 700.000 kr. Ved beregning af gaveafgift var passivposten opgjort på grundlag af den samlede skattepligtige fortjeneste af hele aktieposten, hvorimod skattemyndigheden gjorde gældende, at der alene kunne beregnes passivpost af de aktier, der var givet som gave. Landskatteretten udtalte, at da der var tale om en samlet gaveoverdragelse af aktier med fuld succession, ansås der ikke at være hjemmel til at nedsætte passivposten efter forholdet mellem gave og vederlag. Der blev henset til, at passivposten har til formål at kompensere for den latente skattebyrde, der hviler på hele den overdragne aktiepost.

På baggrund af den afgørende dom i TfS 2001 174 LSR, kan der beregnes passivpost af hele den latente skat og ikke blot den forholdsmæssige andel af gaven. Det fastslås i ovenstående eksempel, at der ikke er hjemmel til at nedsætte passivposten efter en forholdsmæssig andel mellem gave og vederlag. Det betyder, at der skal ske indregning af den fulde passivpost ved beregning af gaveafgiften, uanset at overdragelsesvederlaget kun for en mindre del udgør en gave.

Passivposten skal beregnes på grundlag af den lavest mulige skattepligtige fortjeneste, som ville være fremkommet, hvis overdrageren havde solgt aktivet på tidspunktet for dets overdragelse, jf. KSL § 33 D, stk. 2. Konsekvensen heraf er, at såfremt der ved opgørelse af avancen er tillagt skatteyderen valgmuligheder, som eksempelvis kan være tilfældet ved ejendomsavanceopgørelsen, hvor der for ejendomme anskaffet før 19. maj 1993 kan vælges mellem forskellige indgangsværdier, skal passivposten altid beregnes på baggrund af den lavest mulige avance.

Passivposten, som beregnes ved overdragelse af aktiver i henhold til KSL § 33 C, opgøres som 30 % af den skattepligtige fortjeneste, der ville være fremkommet ved et normalt salg, og som ikke er aktieindkomst.

Er der tale om generationsskifte af en personlig virksomhed, skal erhverver være opmærksom på konto for opsparet overskud. Modtager erhververen indestående på konto for opsparet overskud, skal der beregnes passivpost af indeståendet på kontoen med tillæg af den hertil svarende virksomhedsskat. Passivposten udgør 9 % for overskud opsparet i 1991, 12 % i 1992-1998, 13,5 % i 1999-2000, 15 % i 2001-2004, 16,5 % i 2005-2006 og 18,75 % i 2007 og senere år, jf. kildeskattelovens § 33 D, stk. 4. Samme regler gælder også, hvis erhververen i forbindelse med succession overtager en konjunkturudligningskonto, jf. KSL § 33, stk. 5.

6.5 Delkonklusion

Et generationsskifte, der foretages ved overdragelse med succession, giver aktionæren mulighed for at overdrage et selskab til en afgrænset personkreds. Herved overtager erhververen aktionærens skattemæssige stilling i aktiverne, herunder anskaffelsessum, anskaffelsestidspunkt samt hensigten med erhvervelsen af aktiverne. Der kan både ske succession til personkredsen, oplyst i ABL § 34 samt nære medarbejdere jf. KSL § 33 C, stk. 12, 1. pkt.

Betingelsen for at kunne overdrage med succession er, at der overdrages mindst 1 % af selskabskapitalen. Denne betingelse beregnes i forhold til den nominelle værdi af selskabskapitalen uagtet hvad denne må udgøre af stemmевærdien i selskabet.

En væsentlig ting, der skal gøres opmærksom på, er pengetanksreglen og dennes begrænsninger i forhold til at gennemføre et generationsskifte. Pengetanksreglen beskriver, at der ikke kan overdrages aktier med succession, såfremt mindst 50 % af selskabets indtægter stammer fra udlejning af

fast ejendom, besiddelse af kontanter, værdipapir og lignende. Derudover må handelsværdien af selskabets ovennævnte aktiver ikke overstige 50 % af handelsværdien af selskabets samlede aktiver.

Har erhververen ikke tilstrækkelig likviditet til at betale vederlaget fuldt ud i kontanter, kan der gives gave fra overdrageren i stedet. De personer, der kan gives gave til, er oplistet i BAL § 22. Her nævnes blandt andet børn, stedbørn, forældre, plejebørn m.fl. Ydes der gave i forbindelse med generationsskifte, vil modtageren blive gaveafgiftspligtig af værdien af den modtagne gave, hvorfor der skal betales gaveafgift af værdien (15 % af den værdi der overstiger grundbeløbet kr. 58.700, 2013). Dog skal vi nævne, at det altid vil være mest fordelagtigt for erhververen at kunne fremskaffe nødvendig likviditet, og dermed købe selskabet. Dette skyldes, at der er tale om en skatteudskydelse og at skattebyrden påhviler erhververen, når generationsskiftet gennemføres med succession. Samtidig vil erhververen få en højere anskaffelsessum for aktierne (selskabet) og skattebyrden vil ikke være ligeså stor, som hvis han havde modtaget aktierne ved hjælp af succession, til en lavere kursværdi.

Sidste ting vi kan konkludere ud fra ovenstående afsnit er, at når der overdrages med succession og med et gaveelement, er der mulighed for at beregne en passivpost, jf. KSL § 33 D. En passivpost beregnes med baggrund i den lavest mulige skattepligtige fortjeneste og opgøres som 30 % af den skattepligtige fortjeneste, der ville være fremkommet ved et salg til tredjemand.

7. Værdiansættelse

Står en aktionær overfor et generationsskifte af en virksomhed, er det mest væsentlige spørgsmål for det meste, hvilken værdiansættelse selskabet skal prisfastsættes efter. Skal aktionæren overdrage selskabet til en uafhængig tredjemand, altså en uden for gaveafgiftskredsen (familien), bliver prisen som oftest reguleret i form af en aftale mellem overdrager og erhverver. Her opstår der typisk interessekonflikter, da overdrager som udgangspunkt ønsker den højeste pris, mens erhververen ønsker at betale mindst muligt. Med baggrund i dette prisfastsættes selskabet som oftest ud fra en markedsværdi, hvorfor SKAT ikke vil kunne ændre denne prisfastsættelse medmindre parterne har foretaget en sådan fordeling, som klart fraviger markedsværdien.

Det er problematisk at prisfastsætte et selskab til markedsværdi. Som udgangspunkt er værdien af et selskab i drift resultatet af en række forhold samt subjektive forventninger til det afkast, som aktionæren og ledelsen forventer i den kommende periode. Er selskabet afhængigt af kunder eller enkelte leverandører, må dette tages med i overvejelserne til prisfastsættelse, da risikoen for den nye ejer vil være større end ved den nuværende ejer og ledelse.

Overdrages der til interesseforbundne parter (familiemedlemmer) har praksis været, at prisfastsættelsen sker til markedsværdi. Svarer den aftalte pris ikke til markedsværdien, kan der være risiko for at SKAT griber ind i generationsskiftet. En skattemæssig konsekvens heraf er, at SKAT fastsætter prisen anderledes, hvorfor både overdrager og erhverver, vil få øget skattebetaling.

Er der tale om gave- eller arvesituationer, kan der tages udgangspunkt i de formueskattemæssige værdier, dog ikke hvis handelsværdien er konstateret på en anden måde. For aktier beregnes der formueskattedekurs ud fra en kapitaliseringsfaktor. Dette medfører, at goodwillen i selskabet kun i et begrænset omfang påvirker værdien af den indtjening, der foregår i selskabet.

For andre overdragelser, der ikke sker på gave- eller arvemæssige vilkår, bruges som nævnt handelsværdi til prisfastsættelsen. Når der skal værdiansættes et selskab mellem ikke interesseforbundne parter, har SKAT til brug herfor udsendt cirkulærer vedrørende værdiansættelse af ejendomme, goodwill samt aktier og anparter. Disse cirkulærer er vejledende for prisfastsættelsen, og vil blive gennemgået i nedenstående afsnit.¹⁰

¹⁰ Deloitte, Generationsskiftebog fra 2010 ”Ejer- og generationsskifte af virksomhed”

7.1 TSS-Cirkulære 2000-05 (Værdiansættelse af fast ejendom)

TSS-Cirkulære 2000-05 foreskriver at, såfremt der sker overdragelse af fast ejendom mellem interesseforbundne parter skal ejendommen overdrages til en pris, der svarer til handelsværdien. Handelsværdien er et udtryk for den pris, en uafhængig tredjemand ville have betalt, på det tidspunkt den bindende aftale var indgået.

Til brug for værdiansættelse af aktiernes rigtige anskaffelsessum fremgår det af TSS-Cirkulære nr. 9 af 28. marts 2000, at den regnskabsmæssige værdi af fast ejendom skal opgøres til den seneste offentlige ejendomsvurdering.

Efter ligningsmyndighedernes vurdering om en overdragelse er sket på armslængdevilkår, vil den senest offentliggjorte ejendomsvurdering som udgangspunkt kunne anses som et udtryk for ejendommens handelsværdi. Omvurdering kan begæres til enhver tid uden for de almindelige vurderinger, jf. § 4 i bekendtgørelse nr. 648 af 11. august 1999.

Såfremt den offentlige ejendomsvurdering ikke giver et retvisende udtryk af ejendommens handelsværdi på tidspunktet for aftalens indgåelse, er hverken ligningsmyndighederne eller parterne bundet af denne vurdering. Ejendomsvurderingen afspejler nemlig ikke ejendommens værdi korrekt, hvis ejendommen er fejlbehæftet på tidspunktet for vurderingen. Ejendomsvurderingen kan heller ikke lægges til grund for værdiansættelse af ejendommen, hvis der har været reoveringer eller moderniseringer af ejendommen, som kan påvirke ejendommens handelsværdi. Ligningsmyndighederne kan i tilfælde hvor værdiansættelsen afviger fra ejendomsvurderingen, anmode den pågældende skatte-region om at føre tilsyn med den pågældende værdiansættelse af ejendommen og om at udtale sig om en handelspris.

Ud fra ovenstående kan vi konkludere, at ejendommen skal værdiansættes til handelsværdi. Handelsværdien vil som udgangspunkt komme til udtryk på den offentlige ejendomsvurdering. Såfremt parterne ikke mener den offentlige ejendomsvurdering er korrekt, kan man få lavet en ny vurdering. Hvis ejendommen er fejlbehæftet eller der er foretaget reoveringer eller moderniseringer, der får ejendommens handelsværdi til at stige, vil ejendomsvurdering heller ikke være et udtryk for handelsværdien. Der skal derfor andre tiltag til at få ejendommen værdiansat korrekt.

7.2 TSS-Cirkulære 2000-10 (Værdiansættelse af goodwill)

Goodwill, der handles mellem to interesseforbundne parter, skal værdiansættes efter et skøn over handelsværdien under hensyntagen til konkrete foreliggende omstændigheder.

Der vil, i nogle brancher, være branchekutymer for værdiansættelse af goodwill mellem uafhængige parter. Disse kutymer skal der ligeledes tages højde for ved værdiansættelsen. I situationer, hvor der ikke er branchekutymer eller andre tommelfingreregler for værdiansættelsen af goodwill, kan denne baseres på en beregningsmodel fra SKAT.

Beregningsmodellen er vejledende og er et udtryk for en standardiseret beregningsmodel af goodwill. Der kan derfor være omstændigheder, der kan gøre beregningsmodellen mindre anvendelig. I sådanne tilfælde skal der korrigeres i resultatet, sådan at den endelige værdiansættelse svarer til den pris, en uafhængig tredjemand ville betale for goodwill. Der skal ved anvendelse af beregningsmodellen tages stilling til, om beregningsmodellen giver en realistisk værdiansættelse af goodwill.

Grundlaget for beregningen af goodwill er det regnskabsmæssige resultat før skat for de seneste 3 regnskabsår. Det regnskabsmæssige resultat skal være opgjort efter årsregnskabsloven, og såfremt årsregnskabet ikke opstilles efter bestemmelserne i ÅRL, skal der i stedet for tages udgangspunkt i virksomhedens skattepligtige indkomst for de seneste 3 indkomstår. Såfremt der tages udgangspunkt i det regnskabsmæssige resultat før skat, skal der korrigeres for følgende poster:

- Ikke udgiftsført løn eller vederlag til eventuel medarbejdende ægtefælle.
- Finansielle indtægter
- Finansielle udgifter
- Eventuelle ekstraordinære poster i henhold til årsregnskabsloven
- Afskrivninger på erhvervet goodwill

Hvis der tages udgangspunkt i virksomhedens skattepligtige indkomst, skal der korrigeres for følgende poster:

- Medarbejdende ægtefælle
- Finansielle indtægter
- Finansielle udgifter
- Investeringsfondshenlæggelser (sidste indkomstår 1998)

- Andre ikke skatterevante driftsmæssige poster
- Afskrivninger på erhvervet goodwill

Når man har opgjort ovenstående, kan man beregne goodwill. Ved beregningen skal der yderligere tages højde for vægtet gennemsnit, udviklingstendens, driftsherreløn, forrentning af aktiver, samt kapitalisering. Driftsherreløn skal der kun tages højde for, såfremt der er tale om en selvstændig erhvervsdrivende.

Det fremgår af cirkulæret, at følgende elementer kan have betydning for værdiansættelsen af goodwill, og kan føre til en justering af den goodwillansættelse, der fremkommer ved beregningsmodellen:

1. Velbegrundede forventninger til fremtiden eventuelt baseret på indgående aftaler om fremtidige ydelser.
2. Udviklingen fra afslutningen af sidste regnskabsperiode til tidspunktet for overdragelsen.
3. Situationer, hvor indehavere eller medarbejdere med afgørende indflydelse på virksomhedens indtjening ikke følger med virksomheden.
4. I tilfælde, hvor virksomhedens indtjening udelukkende eller i det væsentlige er baseret på en eller ganske få meget store kunder, vil beregningsmodellen være mindre anvendelig. Der bør således ske et nedslag som udtryk for den usikkerhed, der er forbundet hermed.
5. Hvis virksomhedens indtjening i de foregående år har været påvirket af store engangsindtægter eller engangsudgifter herunder f.eks. betydelige forsknings- eller udviklingsudgifter, ekstraordinært store debitortab eller ekstraordinært store finansielle indtægter eller udgifter.

Vi vil i afsnit 10 lave et beregningseksempel på værdiansættelse af goodwill efter TSS-Cirkulære 2000-10.

7.3 TSS-Cirkulære 2000-09 (Værdiansættelse af aktier)

Af cirkulæret fremgår det, at børsnoterede aktier værdiansættes til kursværdi, hvilken svarer til den noterede kurs på afgørende tidspunkt for skatteberegningen.

Unoterede aktier og anparter har ikke en officiel børskurs, hvilket medfører at værdiansættelsen af disse aktier eller anparter kan blive meget besværlig. Hovedreglen ifølge cirkulæret er, at unoterede

aktier og anparter ligeledes skal værdiansættes til handelsværdi. Det er ikke ofte handelsværdien kendes, da denne kun kendes, såfremt der er sket en handel. Da det kan være svært at opgøre handelsværdien, kan vurderingen foretages med udgangspunkt i følgende vejledende hjælperegulering i cirkulæret.

Udgangspunktet for hjælpereguleringen er, at aktiernes værdi beregnes som summen af værdierne af de enkelte aktivposter i selskabet, fratrukket de respektive gældsposter. Den opgjorte værdi tillægges værdien af goodwill. Opgørelsen sker med baggrund i selskabets indre værdi jf. det senest aflagte regnskab, korrigeret for følgende:

1. Den regnskabsmæssige værdi af ejendomme skal erstattes med den senest kendte offentlige ejendomsvurdering. Eventuelle ombygningsudgifter tillægges den offentlige ejendomsvurdering, såfremt disse udgifter ikke er indeholdt i ejendomsvurderingen. Udenlandske ejendomme medtages med den bogførte værdi.
2. Beholdninger af noterede aktier/anparter i associerede og tilknyttede virksomheder medtages til værdien, der er opgjort efter hjælpereguleringen, når handelsværdien er ukendt.
3. Vedrørende fastsættelse af goodwill henvises til de retningslinjer, der fremgår af TSS-Cirkulæret 2000-10.
4. Beregnet udskudt skat medtages og reguleres under hensyntagen til ovennævnte korrektioner. Negativ udskudt skat kan medtages, dog kun til en værdi under pari.
5. Eventuel bogført værdi af egne aktier skal ikke medtages i beregningen af den indre værdi. Ved beregning af kursen reduceres den nominelle aktiekapital med den andel, som de egne aktier repræsenterer.

7.4 Cirkulære nr. 185 af 17. november 1982

Når der sker en direkte overdragelse mellem personer, der er omfattet af BAL § 22, afsnit 9, skal ovennævnte cirkulære anvendes til værdiansættelse ved en eventuel gaveafgiftsberegning. Jf. cirkulæret skal aktiver værdiansættes til den værdi i handel og vandel på det tidspunkt, der er afgørende for afgiftsberegningen, hvilket vil sige aktivernes handelsværdi på tidspunktet for afgiftsberegningen.

Noterede aktier værdiansættes til den noterede kurs for afgiftsberegningstidspunktet. Det er dog sværere med unoterede aktier. Ved disse aktier, hvis der ikke ligger nogen sammenlignelige hand-
ler, tager cirkulæret udgangspunkt i den såkaldte formueskattekurs, der kan ligge til grund for vær-
dien som overdrages. Kursberegningen vil foretages på grundlag af selskabets seneste aflagte regn-
skab.

Cirkulæret tager udgangspunkt i værdiansættelse til den skattemæssige indre værdi, samt en række
kapitaliseringsfaktorer der fastsættes af SKAT. Kapitaliseringsfaktorerne er opremset i nedenstående¹¹:

Kapitaliseringsfaktorer pr. 1. januar 2013:

Indtjeningsevne	11,5
Modificerede regel	5,75
Udbytte	92,0
Indre værdi	80

Jf. SKAT er der desuden nogle forskellige beregningsregler, anparternes værdi kan beregnes efter:

1. Den almindelige beregningsregel: værdien beregnes som et gennemsnit af indtjeningsevnen kapitaliseret med 11,5 og udbytteprocenten kapitaliseret med 92 og 80 % af den indre værdi.
2. Hovedaktionærselskaber: såfremt over halvdelen af den stemmeberettigede aktiekapital ejes af en hovedaktionær, beregnes værdien som et gennemsnit af indtjeningsevnen kapitaliseret med 11,5 og 80 % af den indre værdi.
3. Den ”modificerede” regel: i tilfælde hvor værdien beregnet under 1 og 2 overstiger den fulde indre værdi, skal der foretages en ny beregning, forudsat at indtjeningsevnen er større end 10 pct.
 - Ved denne beregning kapitaliserer man indtjeningsevnen således: de første 10 % af indtjeningsevnen kapitaliseres med 11,5 og de resterende 90 % af indtjeningsevnen

¹¹ <http://www.skat.dk/SKAT.aspx?oId=2083162&vId=0>

kapitaliseres med 5,75. Der anvendes den beregnede værdi, hvis den fortsat er større end den indre værdi, ellers anvendes den indre værdi.

4. Ejendomsselskaber: værdien af aktierne for ejendomsselskaber beregnes efter reglerne i pkt. 1, 2 og 3, men værdien kan ikke blive lavere end 90 % af den indre værdi.
5. 90 % - selskaber: ved beregningen af værdien for 90 % selskaber ses der bort fra indtjeningsevnen og deklareret udbytte. Værdien sættes til 90 % af den indre værdi og følgende gælder:
 - a. Selskaber, der er trådt i likvidation.
 - b. Selskaber, hvis virksomhed består i hovedsageligt at eje aktier i andre selskaber, i det omfang at disse virksomheder kan kontrolleres af det aktieejende selskab og det aktieejende selskabs indtægter hovedsageligt består af udbytte fra andre selskaber.
 - c. Selskaber, hvis aktiver som udgangspunkt består i bankindestående, værdipapirer og lignende. Indtægterne hidrører afkastet fra disse aktiver.
6. Datterselskaber: såfremt alle aktierne i et selskab ejes af et moderselskab, medregnes datterselskabsaktierne ved opgørelse af moderselskabets egenkapital normalt til en værdi svarende til datterselskabets egenkapital. I tilfælde hvor kursen på moderselskabets aktier beregnes til 90 % af den indre værdi efter reglen i pkt. 5, medregnes datterselskabsaktierne dog i moderselskabets egenkapital til en værdi beregnet efter reglerne i pkt. 1-5.

Udenlandske datterselskaber kan indregnes til den regnskabsmæssige indre værdi. Der er også mulighed for at indregne disse datterselskaber efter reglerne i pkt. 1-5, såfremt datterselskabernes balance og indkomstopgørelse omregnes til de samme principper, som gælder for de udenlandske sambeskattede selskaber.
7. Nystiftede selskaber: under nystiftede selskaber hører selskaber til, hvis første regnskabsår udløber på et sådant tidspunkt, at selskabet ikke har været pligtig til at indsende den første selvangivelse, inden beregningen af værdien skal foretages. Værdien af disse selskabers aktier sættes til kurs 100, når selskabet er stiftet til kurs 100. I andre tilfælde bruges den skattemæssige indre værdi i åbningsbalancen.
8. Fælles regler: såfremt det er oplyst, at et selskabs aktiekapital er udvidet med fondsaktier eller med en indbetaling efter udløbet af det regnskabsår, som anvendes til grund for beregningen af aktiernes værdi, beregnes værdien til det beløb, som aktiekapitalens kursværdi før

udvidelsen og den ved udvidelsens tilførte kapital udefra udgør i procent af aktiekapitalen efter udvidelsen.

Alle kurser afrundes nedad til det nærmeste med 5 delelige tal og sættes efter praksis ikke lavere end 5.

Hvis der foreligger særlige forhold, kan de anførte beregningsregler fraviges.

Hvis et selskabs kapital er opdelt i flere aktieklasser, der har forskellige rettigheder af en sådan art, at det efter en konkret vurdering bør have indflydelse på fastsættelsen af aktiernes eller anparternes værdi, for eksempel ret til forlods udbytte eller forlods dækning ved likvidation af selskabet, skal der beregnes en kurs for hver aktieklasse. Vi vil ikke komme nærmere ind på dette, da der ikke er forskellige aktieklasser i vores casevirksomhed.

7.5 Forskelle ved værdiansættelsesmodellerne

I nedenstående vil vi komme ind på de væsentligste forskelle, der er ved værdiansættelsesmodellerne. Fælles for modellerne er, at der benyttes de tre seneste regnskabsår, når beregningerne skal foretages. Forskellen i starten af beregningerne er, at 2000-10 cirkulæret tager udgangspunkt i de regnskabsmæssige værdier, hvor 1982 – cirkulæret tager udgangspunkt i de skattemæssige værdier.

Når der beregnes goodwill efter 2000-10 cirkulæret, tages der udgangspunkt i de seneste tre års regnskabsmæssige resultater, hvor det seneste års resultat bliver vægtet højere end de to forhenværende år. Dernæst korrigeres for en udviklingstendens, hvis der er en sådan. Skulle der være tale om en personlig virksomhed, hvor der skal beregnes goodwill, skal der også korrigeres for driftsherreløn. Sidst i beregningen skal selskabets aktiver forrentes med den gældende kapitalafkastsats tillagt 3 %. Herefter bliver goodwillen kapitaliseret for at finde nutidsværdien, hvorefter goodwillen fremkommer. For at finde frem til handelsværdien af aktierne, benyttes 2000-09 cirkulæret, hvor der korrigeres for goodwill og udskudt skat heraf. Havde der været ejendom i selskabet, skal denne også reguleres efter 2000-05 Cirkulæret. Vi vil ikke komme nærmere ind på beregning efter 2000-05 – cirkulæret, da vores casevirksomhed ikke besidder ejendom.

Ved 1982 – cirkulæret tages der som nævnt udgangspunkt i de skattemæssige værdier fra de seneste tre indkomstår. Her vægtes resultaterne ikke ligesom i 2000-10 cirkulæret, men der tages gennemsnitlig indtjeningsevne. Indtjeningsevnen tages i procent af selskabskapitalen hvorefter der kapitali-

seres for at finde nutidsværdien af indtjeningsvnen. Med udgangspunkt i den bogførte egenkapital korrigeres der for udskudt skat samt skattemæssige og regnskabsmæssige værdier af aktiverne. Herved fremkommer den skattemæssige egenkapital, som bruges til at finde den skattemæssige indre værdi. Den skattemæssige indre værdi kapitaliseres med 80 %, hvorefter den kapitaliserede indre værdi lægges til den kapitaliserede indtjeningsvne for at finde skattekursen.

Som udgangspunkt vil beregning ud fra 1982 – cirkulæret være lavere end beregning efter 2000-10 – cirkulæret, som understøttes af vores beregning i afsnit 10. Dette skyldes, at der ved 2000-10 – cirkulæret beregnes en særskilt goodwill, som indgår i handelsværdien. Desuden vægtes resultatet ikke i 1982 – cirkulæret og der tages ej heller højde for en eventuel udviklingstendens i dette cirkulære. Sidst, men ikke mindst tages der udgangspunkt i de regnskabsmæssige værdier i 2000-10 – cirkulæret, som ofte vil være højere end de skattemæssige værdier.

8. Omstruktureringsmodeller

Nedenstående afsnit handler om de forskellige muligheder for omstrukturering, inden der foretages generationsskifte. En omstrukturering, som en del af klargøringen af selskabet til generationsskiftet, ville kunne hjælpe generationsskiftet på vej og gøre dette lettere for de involverede parter at tilpasse de konkrete ønsker, der måtte være. Her er især de hårde værdier i spil, da det også vil have en skattemæssig betragtning ved valg af omstruktureringsmodel.

Her er det væsentligt at tage de mange ændringer, der har været, i betragtning i forhold til lovgivningen, der regulerer aktieafståelse samt omstrukturering af selskaber. Ved skattereformen i 2009 ændrede man på de grundlæggende regelsæt herom, og til og med indkomståret 2009 var det af afgørende betydning for beskatningen ved afståelse af aktier, hvor længe selskabet havde ejet aktierne (mere eller mindre end 3 år). Var aktierne ejet i mindre end 3 år, var en afståelse skattepligtig, men efter skattereformen i 2009 er ejertiden uden betydning, og der er således kun aktiestørrelsen, der har betydning for beskatningen. Ejer et selskab mere end 10 % af aktierne, er en afståelse skattefri (datterselskabsaktier).¹²

8.1 Det objektive system

Indenfor omstruktureringsmodeller, findes det objektive system. Dette system giver selskaber mulighed for at gennemføre omstruktureringer uden tilladelser fra SKAT og uden nogen form for efterfølgende anmeldelseskrav. Da der ikke er krav om indsendelse af ansøgning, er der ej heller krav om forretningsmæssig begrundelse for omstruktureringen, som der ellers er, når der ansøges om tilladelse hos SKAT. Dog er der stadig regler, der beskytter mod et skatteunddragelsesmotiv. Det er derfor betingelserne at aktierne i:

- Det erhvervede selskab (ved skattefri aktieombytning)
- Det deltagende selskab (ved skattefri spaltning)
- Det modtagende selskab (ved skattefri tilførsel af aktiver)

ikke bliver afstået indenfor en periode på tre år efter omstruktureringstidspunktet. Formålet med at have det objektive system er at gøre det nemmere for koncernselskaber og selskaber at omstrukturere skattefrit. Når det ikke er nødvendigt at søge tilladelse hos SKAT, sparer dette en del administrative ressourcer hos selskaberne, og selskaberne vil hurtigere kunne tilpasse koncernstrukturen til de

¹² Generationsskifte og omstrukturering, kapitel 7.

markedsmæssige vilkår¹³. Der er intet til hinder for, at man kan benytte reglerne i det objektive system, såfremt der er givet afslag på ansøgning om skattefri omstrukturering (se nedenstående afsnit). Vi vil ikke tage stilling til fusion af vores casevirksomhed, hvorfor dette ikke behandles i dette samt nedenstående afsnit.

8.2 Aktieombytning

Definitionen på en aktieombytning er, at aktierne i et selskab (det erhvervede selskab) ombyttes med aktier i et andet selskab (det erhvervende selskab)¹⁴. Et ubetinget krav ved en aktieombytning er, at det erhvervende selskab får flertallet af stemmerne i det erhvervede selskab, jf. ABL § 36, stk. 2. Skulle det erhvervende selskab allerede have flertallet af stemmerne, skal det tildeles yderligere aktier/anpartar i det erhvervede selskab. Dette er blot en af de tre objektive betingelser der er, for at kunne gennemføre en skattefri aktieombytning.

En aktieombytning er, om muligt, den mest benyttede omstrukturingsmodel, som anvendes i forbindelse med planlægning af et generationsskifte. Idéen bag en aktieombytning er, at der etableres en moder/datterstruktur, og aktionæren får mulighed for at opspare kapital fra driften i datterselskabet op til moderselskabet uden nogen driftsrisiko. Derfor får aktionæren mulighed for at ”slanke” balancen i datterselskabet, inden et potentielt generationsskifte. Herved bliver det billigere for hverver at indtræde i selskabet, når generationsskiftet foretages.

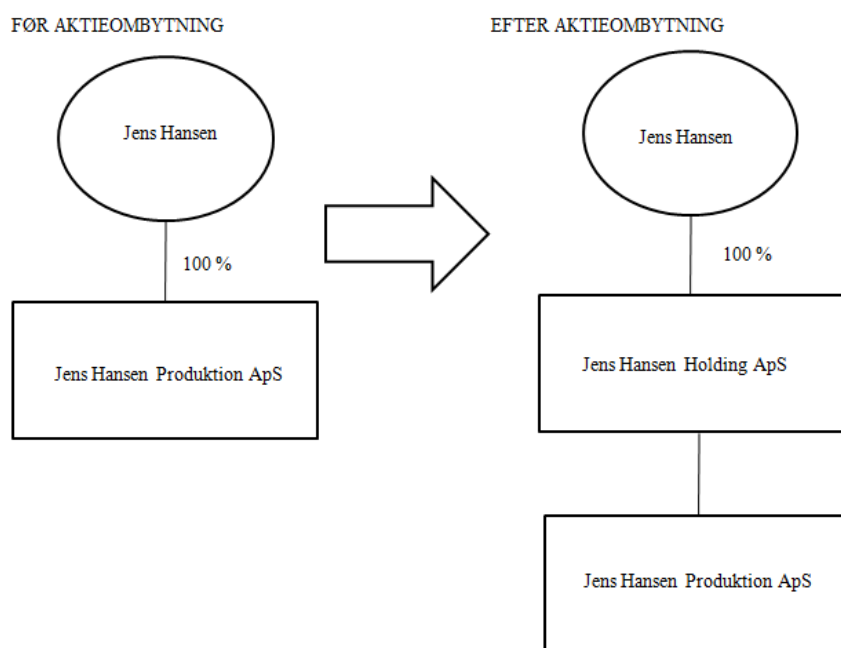
Aktieombytningen sker ved, at vederlaget for de aktier, der er i et nuværende selskab, erlægges i kapitalandele, eventuelt kombineret med et kontantvederlag. En aktieombytning vil som udgangspunkt medføre beskatning hos aktionæren efter ABL, men er ovenstående betingelse om stemmeflertal opfyldt, har aktionæren mulighed for at udskyde skattebetalingen, til det tidspunkt, hvor aktionæren afstår sine aktier. Personer vil altid blive skattepligtige ved afståelse af aktier i et selskab efter ABL § 12. Et selskab kan derimod afstå aktier, med en ejerandel på over 10 % skattefrit efter ABL § 8. Ejers der under 10 %, vil et selskab blive skattepligtigt af afståelsen jf. ABL § 9. Gennemføres en aktieombytning efter det objektive system, kan kravet om stemmeflertal søgt afklaret ved bindende ligningssvar, såfremt der skulle være tvivl herom. Ved aktieombytning med tilladelse bliver kravet påsat i forbindelse med behandling af ansøgningen om aktieombytningen.

¹³ <http://www.skat.dk/SKAT.aspx?oId=124&vId=206519#1945241>

¹⁴ <http://www.skat.dk/SKAT.aspx?oId=124&vId=206519>

Som det fremgår af ABL § 36, stk. 4 skal ombytningen være gennemført inden for en periode på 6 måneder regnet fra den første ombytningsdag. Rent praktisk betyder dette, at det vederlag, der skal betales, skal betales senest 6 måneder efter ombytningsdagen. At denne bestemmelse er indført, skyldes blandt andet, at der kan være vanskeligheder forbundet med at værdiansætte nystiftede selskaber, som det kræves ved ombytningen.

I de fleste tilfælde vil ABL § 36 blive anvendt og konsekvensen heraf er, at aktieombytningen ikke udløser nogen beskatning på omstruktureringstidspunktet, men på et senere tidspunkt. Beskatningen sker først i det øjeblik hvor holdingselskabet afstår aktierne, likvideres eller går konkurs. Dette benævnes en skattefri aktieombytning.

8.2.1 Skattefri aktieombytning med tilladelse

En aktieombytning i henhold til ABL § 36, stk. 1 og stk. 3 forudsætter SKAT's tilladelse. Gennemføres en aktieombytning med tilladelse, er det en betingelse, at tilladelsen er udnyttet senest 6 måneder efter, at tilladelsen er opnået. Det kan dog være muligt at søge om dispensation, såfremt tilladelsen ikke er udnyttet – det er nemlig ikke muligt at aktieombytte med tilbagevirkende kraft, som er en af de objektive betingelser for at kunne gennemføre en skattefri aktieombytning, jf. ABL § 36, stk. 4, sidste punktum. Når en aktieombytning foretages med tilladelse, har SKAT mulighed for at fastsætte særlige vilkår i tilladelsen.

Formålet med en skattefri aktieombytning skal være forretningsmæssigt begrundet. Det betyder, at selskabet skal komme med en decideret forretningsmæssig begrundelse for, hvorfor der skal ske aktieombytning, når ansøgningen skal sendes til SKAT. Her kan aktionæren blandt andet komme ind på muligheden for at udlodde skattefrit udbytte til datterselskab eller forskelle i hæftelser. Det er vigtigt at påpege, at begrundelsen er meget forskellig fra selskab til selskab og bør overvejes individuelt. Ansøgningen skal give en omhyggelig beskrivelse af formål og baggrund med aktieombytningen, ellers kan det betyde, at selskabet får afslag på sin ansøgning. En betingelse er, at aktieombytningen ikke må ske med ønske om at opnå skattebesparelse. En ansøgning vil i så fald få afslag. Denne betingelse om tilstrækkelig forretningsmæssig begrundelse er en del af de subjektive forhold ved en aktieombytning.

Får et selskab afslag på ansøgningen om en skattefri aktieombytning, har dette mulighed for klage til Landsskatteretten, jf. skatteforvaltningslovens § 22, stk. 1, nr. 1. Ønsker selskabet at klage, skal denne være indgivet inden 3 måneder efter, afgørelsen er truffet hos SKAT.

Ved en aktieombytning med tilladelse har selskabet pligt til at oplyse alle væsentlige ændringer, der foretages i selskabet til SKAT. Når det vurderes om et forhold er væsentligt afhænger det primært af, om ændringerne ville have haft betydning for den forretningsmæssige begrundelse, som er givet i ansøgningen. Såfremt selskabet ikke får oplyst ændringerne til SKAT, kan det i værste fald betyde, at tilladelsen til at foretage den skattefri aktieombytning kan blive trukket tilbage, og aktieombytningen vil blive skattepligtig.

8.2.2 Skattefri aktieombytning uden tilladelse

Ved lov nr. 343 af 18. april 2007 er der indført nye bestemmelser i ABL § 36, stk. 6, som medfører, at der ikke kræves tilladelse for at kunne gennemføre en skattefri aktieombytning (se afsnit 8.1). Alle de gængse betingelser skal være opfyldt for at kunne gennemføre en skattefri aktieombytning uden tilladelse, herunder følgende (jf. ABL § 36, stk. 1 – 3):

- Krav til de selskaber der kan indgå i aktieombytningen
- Krav til de dele af selskabet der kan indgå i aktieombytningen
- Krav til aktionæren om at han skal være fuldt skattepligtig til Danmark
- Krav til den andel man skal opnå i det erhvervede selskab

Udover ovenstående er det et krav, at vederlaget for de aktier, der ombyttes, skal erlægges i form af ejerandele og eventuelt i form af kontanter (delvist) jf. ABL § 36, stk. 1, 3. pkt. Dette gælder både for en aktieombytning med og uden tilladelse. Aktionæren, der gennemfører en aktieombytning uden tilladelse, skal være opmærksom på, at det er et krav, at værdien af vederlagsaktierne svarer til handelsværdien af de ombyttede aktier. Skatteministeriet har oplyst, at bestemmelsen ikke regulerer værdien af aktierne, og at værdiansættelsen af vederlagsaktierne fremgår af selskabsloven og årsregnskabsloven.

Opfylder aktionæren de ovenstående betingelser for at gennemføre en skattefri aktieombytning uden tilladelse, vil han ikke blive beskattet i forbindelse med ombytningen, fordi han opnår succession på ombytningstidspunktet jf. fusionsskattelovens § 11. Det betyder (jf. ovenstående afsnit vedrørende succession) at overdragets skattemæssige position på de overdragne aktier overføres til de aktier, som overdrageren erhverver som vederlag i forbindelse med ombytningen¹⁵. Som udgangspunkt er der ingen væsentlig forskel for aktionæren på, om en aktieombytning sker med eller uden tilladelse. Den største forskel ligger hos det erhvervende selskab. Konsekvensen ved at gennemføre en aktieombytning uden tilladelse er, at det erhvervende selskab anses for at have erhvervet aktierne i det erhvervede selskab til handelsværdi på ombytningstidspunktet.

Har et selskab foretaget aktieombytning uden tilladelse, skal dette angives på selvangivelsen for det indkomstår, hvor ombytningen har fundet sted.

Den største forskel ved en aktieombytning med og uden tilladelse er, at der ved aktieombytning uden tilladelse ikke skal afgives en forretningsmæssig begrundelse for aktieombytningen.

8.3 Skattefri tilførsel af aktiver

Når der sker tilførsel af aktiver i henhold til fusionsskatteloven, menes der den transaktion, hvor et selskab, uden at blive opløst, overfører den samlede virksomhed – eller blot en gren af virksomheden til et andet selskab. Det vederlag, der opnås ved tilførsel af aktiver, er aktier eller anparter i det modtagende selskab. Som udgangspunkt vil tilførsel af aktiver medføre en afståelsesbeskatning i det indskydende selskab. Det skyldes, at tilførsel af aktiver til et selskab anses for salg af aktier fra det andet selskab. Der er dog altid en undtagelse til reglen, hvilket betyder, at det vil være muligt at

¹⁵ Generationsskifte og omstrukturering, kapitel 8.4, side 246-247.

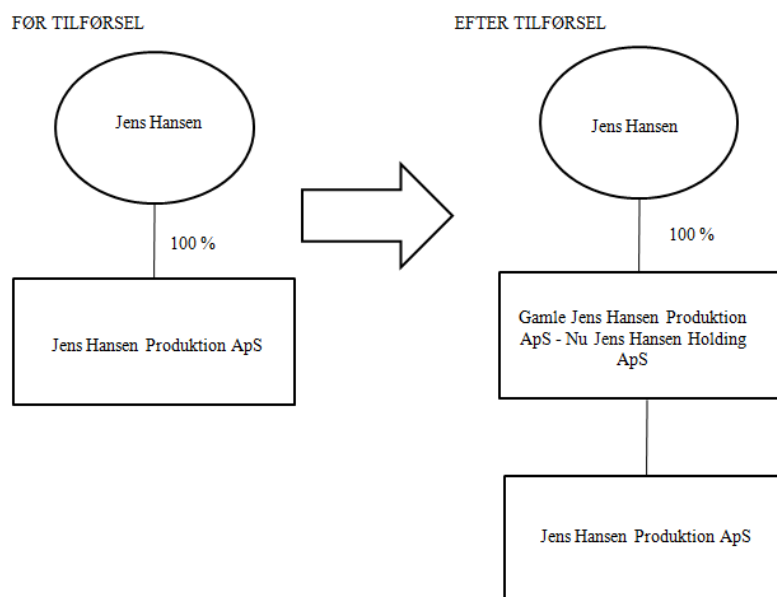
udskyde beskatningen heraf, da det modtagende selskab kan succedere i det indskydende selskabs skattemæssige position vedrørende de aktiver, der indskydes i selskabet¹⁶.

Når der tales om tilførsel af aktiver mellem selskaber, uanset om denne er skattepligtig eller skattefri, vil det være et apportindskud jf. SL § 33 for nystiftede selskaber og SL § 160, såfremt der tilføres aktiver til et eksisterende selskab. Et apportindskud betyder, at der indskydes andet end kontanter for at stifte et A/S eller ApS. Det kan for eksempel være inventar, driftsmidler eller maskiner og lignende.

Som udgangspunkt kræves der tilladelse for at gennemføre en skattefri tilførsel af aktiver. I fusions-skattelovens § 15 c, stk. 1, 1. og 2. pkt. findes der hjemmel for SKAT til at give tilladelse til at gennemføre tilførsel af aktiver skattefrit. Som en væsentlig ændring til fusions-skatteloven er der, ved lov nr. 343 af 18. april 2007 indført en ny bestemmelse, som bevirker, at såfremt de øvrige betingelser for at gennemføre en skattefri tilførsel af aktiver er opfyldt, kræves der ikke tilladelse for at kunne gennemføre en skattefri tilførsel af aktiver. Dog skal den juridiske enhed, der ønsker at gennemføre en skattefri tilførsel af aktier, være opmærksom på, at der ved lov nr. 525 af 12. juni 2009 er foretaget visse ændringer, som har betydning for gennemførsel af en tilførsel af aktier med tilladelse.

En skattefri tilførsel af aktiver kan illustreres som følger:

¹⁶ Generationsskifte og omstrukturering, Søren Halling-Overgaard og Birgitte Sølvkær Olesen, kapitel 10

8.3.1 Skattefri tilførsel af aktiver med tilladelse

For at kunne gennemføre en skattefri tilførsel af aktiver med tilladelse er der nogle betingelser, der skal være opfyldt. Det er et ubetinget krav, at der skal være tale om en samlet virksomhed i overensstemmelse med det almindelige skatteretlige begreb. Samtidig gælder det, at det modtagende og det indskydende selskab skal være omfattet af begrebet "selskab" i en medlemsstat i henhold til direktiv 90/434/EØF art.3. For Danmarks vedkommende dækker dette over aktie- og anpartsselskaber. Det skal, i forbindelse med ovenstående nævnes, at regelsættet ikke finder anvendelse ved transparente enheder, eksempelvis interessentselskaber og kommanditselskaber.

Fusionsskatteloven tillader en skattefri tilførsel af aktiver med godkendelse fra SKAT. Her er det essentielt at nævne, at når SKAT skal foretage vurdering af, hvorvidt der kan ske tilførsel af aktiver, er det vigtigt, at der er en forretningsmæssig begrundelse, ligesom ved aktieombytning med tilladelse (hvilket er en subjektiv betingelse). Det er vigtigt at bemærke, at tilladelsen for tilførsel af aktiver er nemmere at opnå end tilladelse til aktieombytning. Dette skyldes, at der efter de tidligere regler om aktieombytning kunne opnås negativ anskaffelsessum for aktierne. Denne negative anskaffelsessum ville komme til beskatning ved salg af aktierne inden for en treårig periode efter ombytningen. Ved lov nr. 525 af 12. juni 2009 er fusionsskattelovens § 15 ændret således at de aktier, som det indskydende selskab modtager, anses for anskaffet til handelsværdi. Vurderes det fra SKATs side, at den forretningsmæssige begrundelse ikke er tilstrækkelig, og begrundelsen for tilførslen af aktier nærmere er skatteundgåelse, vil der ikke blive givet tilladelse.

Ansøgning til skattemyndighederne skal indeholde et minimum af konkretisering i forhold til den forretningsmæssige begrundelse, således at SKAT kan anse denne for godtgjort. Ansøges der med baggrund i at opnå en mere hensigtsmæssig koncernstruktur, vil tilladelsen ikke blive givet, jf. SKM2005.167.ØLR. Her blev der ansøgt med baggrund i 1) Minimering af driftsrisiko, 2) På sigt at forberede et generationsskifte og 3) Muligheden for stiftelse af yderligere datterselskaber i fremtiden. Der var ingen nærmere konkretisering eller dokumentation i ansøgningen, og denne blev afslået. Dommeren fastslog, at det ikke fandtes godtgjort, at aktieombytningen ønskedes foretaget ud fra forsvarlige økonomiske betragtninger.

8.3.1.1 Skattemæssige konsekvenser

Udgangspunktet for de skattemæssige konsekvenser for gennemførelse af en skattefri tilførsel af aktiver med tilladelse er, at retstillingen fastlægges i overensstemmelse med de for de skattefrie fusioner gældende bestemmelser, suppleret med bestemmelserne for tilførsel af aktiver. Ved en tilførsel af aktiver bliver en aktionær ikke berørt af tilførslen, i modsætning til hvis der foretages en fusion. Det indskydende selskab anses dog for at have afstået aktiver til det modtagende selskab. Det medfører, at det modtagende selskab succederer i det indskydende selskabs retsmæssige stilling, hvad angår anskaffelsestidspunkt, anskaffelsessum og hensigt. Det indskydende selskab ophører ikke ved tilførslen, og derfor vil eventuelle skattemæssige underskud fra tidligere indkomstår ej heller gå tabt.

8.3.2 Skattefri tilførsel af aktiver uden tilladelse

Sker en tilførsel af aktiver uden tilladelse, sker dette efter fusionsskattelovens §§ 15 c og d og efter det objektive system. Der gælder de samme betingelser for at foretage en skattefri tilførsel af aktiver uden tilladelse som med tilladelse (se afsnit 8.3.1 for benævnelse af vigtigste betingelser). Den mest væsentlige forskel på tilførsel af aktiver med og uden tilladelse, er, som også ved aktieombytningen, at der ikke kræves en forretningsmæssig begrundelse for gennemførelse af tilførsel af aktiver uden tilladelse.

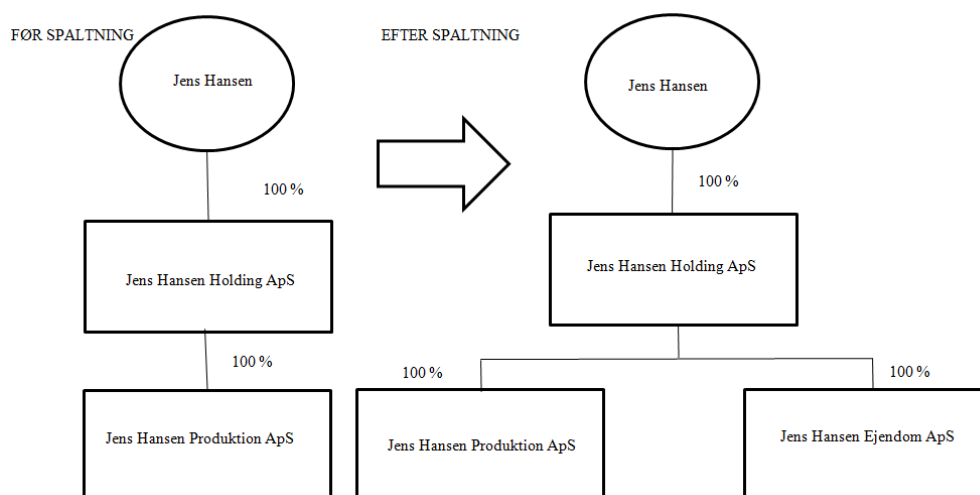
Udover de almindelige betingelser, er det en betingelse, at der er tale om en selvfungerede enhed, når tilførslen er gennemført. Dette er både i organisatorisk samt økonomisk forstand. Et sidste væsentligt krav er, at det indskydende selskab udelukkende må modtage aktier/anparter som vederlag for tilførslen. Såfremt det indskydende selskab modtager (direkte eller indirekte) andre former for vederlag, er de grundlæggende betingelser for at gennemføre en tilførsel af aktiver ikke opfyldt.

Udover dette, er der de samme krav som ved tilførsel med tilladelse samt samme skattemæssige konsekvenser.

8.4 Spaltning

Når der tales om spaltning af et selskab, sker der en opdeling af et eksisterende selskabs aktiviteter. En eller flere af de opsplittede selskabsdele, går over til et (eller flere) selskaber. Som vederlag modtager aktionæren i det oprindelige selskab, aktier i det modtagende selskab. Her må vederlaget foretages i kontanter, såfremt der ikke ønskes aktier i det modtagende selskab. Se nedenstående figur for illustration heraf.

Der er mulighed for at gennemføre såvel skattefri som skattepligtig spaltning, ligesom ved de øvrige omstruktureringsmodeller. Der er to former for gennemførelse af skattefri spaltninger (se afsnit 8.4.3 samt 8.4.4 for gennemgang af grenspaltning/partiel spaltning og ophørsspaltning). Foretages der skattepligtig spaltning, bliver det en skattepligtig afståelse af aktiver med tilhørende skattemæssige konsekvenser (normal afståelsesbeskatning). Der foreligger en omfattende praksis vedrørende spaltning, hvorfor vi kun kort vil komme ind på de væsentligste punkter i omstruktureringsmodellerne.

8.4.1 Skattefri spaltning med tilladelse

Ønsker aktionæren i et selskab at gennemføre en spaltning uden beskatning jf. fusionsskattelovens § 15 a, stk. 1, 2. pkt. skal der opnås tilladelse fra SKAT. Kendetegnet ved spaltning er, at der sker overførsel af aktiver og forpligtelser fra det indskydende selskab til det modtagende selskab. Ydermere er det et kendetegn, at aktionæren i det indskydende selskab modtager vederlag for indskydel-

sen, enten i form af aktier eller kontanter. Sidstnævnte er et krav, da aktionæren ellers kan få afslag på sin ansøgning til SKAT. Blandt andet i TfS 2006 314 SM, hvor aktionæren fik afslag på sin ansøgning, da han ikke fuldt ud modtog aktier i det modtagende selskab, men kun i det indskydende selskab. En af de objektive betingelser for at kunne gennemføre en skattefri spaltning er, at aktionærene vederlægges i samme forhold som hidtil. Er der to aktionærer der ejer henholdsvis 40 % og 60 %, skal der vederlægges i forholdet 40:100 og 60:100¹⁷.

Aktionæren skal være opmærksom på, at der ikke kan opstå nye aktiver eller forpligtelser ved gennemførelse af en spaltning. Dette betyder også at der ikke kan opstå mellemregninger i forbindelse med spaltningen. Som ved alle andre former for omstruktureringsmodeller (gennemgået i det ovenstående) må et af hovedformålene ikke være skattebesparelse, når der ansøges om tilladelse. SKAT tager stilling til, om begrundelsen er tilstrækkelig forretningsmæssigt begrundet, når ansøgningen modtages (subjektiv betingelse).

8.4.2 Skattefri spaltning uden tilladelse

Som en væsentlig ændring i det bestående regelsæt, er der ved lov nr. 525 af 12. juni 2009 indført nye bestemmelser, der gør muligheden for at gennemføre en skattefri spaltning uden tilladelse mulig, jf. det objektive system. Ved indførelse af lov nr. 343 af 18. april 2007 blev der indført et to-strengt system, hvorved en aktionær har mulighed for at vælge mellem gennemførelse af spaltning jf. § 15 a, stk. 1. 1. – 2. pkt. eller uden tilladelse jf. § 15, stk. 1, 4. – 8. pkt.

8.4.3 Grenspaltning

Spaltningen sker ved en opdeling af det indskydende selskabs hidtidige aktiviteter, men forskellen på en grenspaltning og en ophørsspaltning er, at der ved grenspaltning sker der ikke opløsning af det oprindelige selskab i forbindelse med spaltningen. Der sker dog indskud af en samlet virksomhedsgren af eksisterende aktiviteter i det modtagende selskab. Det modtagende selskab kan både være det eksisterende selskab og et nystiftet selskab. Udover en grenspaltning, kaldes dette også for en uegentlig spaltning. De aktiver og passiver, der udspaltes til et eller flere modtagende selskaber, skal hver især udgøre en gren af selskabet, jf. FUL § 15 c, stk. 2 og § 15 a, stk. 3. Dette er en objektiv betingelse for at kunne gennemføre grenspaltningen.

¹⁷ <http://www.skat.dk/SKAT.aspx?oId=124&vId=206519>

8.4.4 Ophørsspaltning

Spaltningen gennemføres som en opløsning af det spaltede selskab, hvorefter der sker overdragelse af samtlige aktiver, som er tilhørende det indskydende selskab til et eller flere selskaber. Udover at man i praksis kalder denne form for spaltning for ophørsspaltning, benævnes denne også en egentlig spaltning.

Spaltning er særdeles velegnet i forbindelse med generationsskifte. Af praksis på området ses det også, at spaltning anvendes sammen med de øvrige omstruktureringsmodeller (kombinationsmodeller). Blandt andet ved SKM 2009.313 SR (TfS 2009.739) hvor der blev søgt om bindende svar for, at en påtænkt aktieombytning kunne gennemføres skattefrit for de pågældende tre ombytende aktionærer. SR bekræftede dette, samt at en umiddelbar efterfølgende ophørsspaltning af det holdingselskab, der bliver etableret ved aktieombytningen, var skattefrit.

8.5 Delkonklusion

Ud fra ovenstående kan vi konkludere, at der både er skattefrie og skattepligtige omstruktureringsmodeller, og der kan omstruktureres både med og uden tilladelse. Det må konkluderes ud fra ovenstående, at ønsker overdrager at sælge selskabet til tredjemand, er det vigtigt at få ”drænet” virksomheden for værdier, hvorfor en aktieombytning og stiftelse af holdingselskab vil være fordelagtigt. Her får overdrager mulighed for at udlodde udbytte til holdingselskabet, skattefrit.

Det er op til den enkelte og deres situation at vurdere, hvilken omstruktureringsmodel, der passer bedst til deres formål. Dog skal aktionæren være opmærksom på, at foretages der skattefri omstrukturering med tilladelse, skal ansøgningen indeholde tilstrækkelig forretningsmæssig begrundelse for at kunne gennemføre omstruktureringen. At opnå en mere fordelagtig koncernstruktur eller skattebesparelse er således ikke tilstrækkelig forretningsmæssig begrundet, hvorfor SKAT kan give afslag herpå. Der er dog intet til hinder for, at der kan foretages omstrukturering uden tilladelse, såfremt aktionæren har fået afslag på sin ansøgning om omstrukturering med tilladelse.

Det vil være en fordel for overdrager at foretage en omstrukturering, da han derved undgår afståelsesbeskatning ved gennemførelse af generationsskiftet. Hvilken omstruktureringsmodel, der skal benyttes, er op til den enkelte aktionær og afhænger af hans ønsker og fremtidige forventninger.

9. A/B – modellen

Når der foretages generationsskifte, kan dette ofte være en stor finansieringsbyrde, som kan virke uoverskuelig for erhververen. Dette er ofte set i et generationsskifte og et løsningsforslag hertil kan være, at erhververen eller dennes holdingselskab tegner aktier i driftsselskabet til en kurs, der er mindre end markedskursen. Dette, mod at overdrageren eller dennes holdingselskab tillægges en forlods udbytteret¹⁸. Denne fremgangsmåde er accepteret hos SKAT, hvilket også fremgår af SKM 2003.66.LR, hvor hovedformålet med at gennemføre et generationsskifte var at overføre en aktiepost fra selskabets direktør og hans to aktionærer til direktørens søn. Sønnen kunne dog ikke tilvejebringe den nødvendige fulde betaling, hvorfor han ønskede at udskyde den indtrædende aktionærs fulde betaling for aktieposten. Generationsskiftet ønskes udført ved at:

1. Driftsselskabet skulle tilbagekøbe aktier for nom. kr. 125.000 fra de udtrædende aktionærer og prisen for disse var t.kr. 3.000. Der skulle ydermere gennemføres en kapitalnedsættelse i selskabet svarende til de erhvervende aktier.
2. Herefter skulle der foretages vedtægtsændring i driftsselskabet. De eksisterende aktier i driftsselskabet skulle blive A-aktier med forlods udbytteret på 7 – 10 mio. kr. Forskellen på A og B aktier er retten til at modtage udbytte. Når der er foretaget udlodning af udbytte på 7 – 10 mio. kr. bortfalder klasseopdelingen af aktier.
3. Den indtrædende aktionær, direktørens søn, skal tegne nom. kr. 125.000 aktier til ca. kurs 600.

Ligningsrådet fandt i denne forbindelse, at ingen af de ovenstående transaktioner ville have en skattemæssig konsekvens, hverken for overdragerne eller erhververen. De to aktionærer, der træder ud af driftsselskabet, vil blive beskattet som almindelig afståelsesbeskatning efter ABL, når dispensationen for salg til det udstedende selskab bliver givet.

Der er givet bindende forhåndssvar, som dog ikke tager stilling til værdiansættelsen/størrelsen af den forlods udbytteret. Dog har Ligningsrådet udtalt, at den skitserede model ville kunne accepteres i skattemæssig henseende under forudsætning af, at rente- og risikofaktorer indgår i den formel, der fastlægger A-aktionærerens forlods udbytteret.

¹⁸ Hovedaktionæren, af Ebbe Melchior og Dorte B. Madsen, kapitel 6

For at kunne regne frem til værdien af den forlods udbytteret, er der i TfS 2004,832 givet følgende beregningsmodel:

$$\text{Ejerandel af (selskabets værdi + tegningsbeløb)} - \text{tegningsbeløb delt med ejerandel}$$

Denne beregningsmodel angiver værdien her og nu, men her skal overdrageren tage højde for, at udbyttet typisk vil blive udloddet over en længere årrække, hvorfor der skal korrigeres for en forrentning af beløbet. Er der tale om en transaktion mellem ikke-interesseforbundne parter (nære medarbejdere), bliver værdiansættelsen af den forlods udbytteret typisk aftalt mellem parterne. Denne pris vil som udgangspunkt blive accepteret hos SKAT, såfremt denne holdes inden for rimelighedernes grænse, jf. TfS 2010, 988 SR.

Ovenstående beregningsmodel kan også bruges mellem ikke-interesseforbundne parter (nære medarbejdere). I de tilfælde, hvor parterne fastsætter prisen efter denne model, kan SKAT foretage en nærmere kontrol heraf. Er værdiansættelsen ikke korrekt jf. SKAT, kan dette betyde en beskatning hos medarbejdere, der overtager aktierne i selskabet.

I SKM2011.571.SR tages der stilling til værdiansættelse af forlods udbytteretten. Her ejes B ApS 100 % af A ApS. I forbindelse med et generationsskifte af virksomheden, er der påtænkt en omstrukturering. B ApS er stiftet med t.kr. 200 i selskabskapital. A ApS er ejet 100 % af X. X har to børn, hvoraf den ene, Q, er ansat i selskabet og skal deltage i omstruktureringen. Y og Z er uafhængige parter i forhold til X. B ApS ønsker følgende omstrukturering:

1. Kapitalnedsættelse til t.kr. 125 ved nedskrivning af underskudsaldo.
2. Der foretages opdeling af kapitalklasser i vedtægterne således, at der er A og B anparter. A ApS' anparter bliver til A-anparter. B-anparterne bliver umiddelbart uden anpartshaver og uden kapital. A-anparterne skal give adgang til forlods udbytteret.
3. I kapitalklasse B skal der foretages kapitalforhøjelse på t.kr. 375. Anparterne skal tegnes kontant af Q, Y og Z's nystiftede holdingselskaber. Ved tegning anvendes reglerne i Selskabsloven for indbetaling af selskabskapital (§33), hvorefter der på tegningstidspunktet kun indbetales 25 % af den tegnede kapital, svarende til indbetaling af t.kr. 31,25 fra hver af de nystiftede holdingselskaber.
4. Den samlede selskabskapital er t.kr. 500 og der foretages omdannelse fra ApS til A/S.

Den forlods udbytteret er beregnet til t.kr. 4.275 jf. beregningsmodellen i SKM2004.416.LR og SKM2008.697.SR. Den forlods udbytteret er begrænset til 10 år og skal afvikles årligt med 33 % af årets overskud efter skat. Resterende overskud skal fordeles til konsolidering og udbytte (også til A-aktionæren). Den forlods udbytteret knytter sig til ejendommen i B ApS.

Skatteministeriet bekræfter ovenstående med følgende (ikke udtømmende liste):

1. Skatteministeriet mener, at det er nødvendigt at opstille en forudsætning om, at de nye anpartshavere i B-klassen er solvente på tegningstidspunktet, når de nye regler i selskabsloven om indbetaling af 25 % af selskabskapitalen benyttes i forbindelse med et generationsskifte. Er denne forudsætning opfyldt, er Skatteministeriets svar hertil Ja.

Ovenstående bindende svar for værdiansættelse af den forlods udbytteret er gældende 3 måneder efter afgørelsen er truffet, dog under den forudsætning, at beregning af den forlods udbytteret reguleres på baggrund af eventuelt nyt foreliggende regnskab.

Det virker umiddelbart som en fordel at foretage et glidende generationsskifte ved benyttelse af forlods udbytteret, men der er ulemper i relation til dette. Blandt andet, at processen kræver omfattende planlægning og desuden kræver overvejelser i relation til værdiansættelsen af den forlods udbytteret til overdrageren.

Dog er der ingen fast praksis ved fastsættelse af værdien af den forlods udbytteret. I TfS 2004, 832 påtænkte A (eneanpartshaver) at lade A's to børns holdingselskaber nytegne anparter i A's holdingselskabs helejede datterselskab. Den kurs, anparterne skulle tegnes til, oversteg børnenes holdingselskabers betalingsevne. Ved nytegningen skulle vedtægterne ændres, således at børnenes holdingselskaber kunne tegne anparter, der tålte de andre anparterers forlods ret til udbytte. Den forlods udbytteret ville reducere værdien af børnenes holdingselskabers anpartsposter, således at værdien af anpartsposterne svarer til holdingselskabernes betalingsevne.

Ligningsrådet fandt, at den forlods udbytteret skulle fastsættes i forhold til det beløb, som de indtrædende anpartshavere fik del i ved nytegningen. De indtrædende anpartshavere skulle give afkald på den del af deres udbytte, der svarer til deres uberettigede andel af selskabets værdi, svarende til deres ejerandel af (selskabets værdi + tegningsbeløbet) fratrukket tegningsbeløbet. Resultatet blev fordelt på ejerandelen for at finde det beløb, som den hidtidige anpartshavers holdingselskab skulle

have i forlods udbytte. Samtidig skulle det forlods udbytte tillægges en forrentning der passede her-til. Dette ændrer naturligvis ovenstående praksis vedrørende fastsættelse af forlods udbytteretten jf. SKM2003.66LR, da Ligningsrådet ikke fandt denne værdiansættelse anvendelig i nærværende sag.

9.1 Delkonklusion

For at opsummere ovenstående er der masser af fordele forbundet med at foretage et glidende generationskifte. Der stilles ikke store krav til erhververen i forhold til finansieringen af generationskiftet. Erhververen skal ikke finansiere en stor købesum eller gaveafgift, såfremt der overdrages med et gaveelement. En anden fordel for overdrageren er især, at erhververen kun får del i den fremtidige indtjening i selskabet, som han selv er med til at generere. Dette element vil især være relevant, hvis der er øvrige søskende i familien. Disse vil ikke føle sig overset grundet den forlods udbytteret. Dog kan den fremtidige indtjening vise sig ikke at være tilstrækkelig til at kunne udbetale den forlods udbytteret, som er aftalt. Dette er også en ulempe, forbundet med den tidsbegrænsning der er fastsat fra SKATs side.

10. Anvendelse af reglerne for generationskifte efter ABL §§ 34 og 36

I nedenstående afsnit vil vi anvende reglerne ifølge ABL §§ 34 og 36 til beregning af værdiansættelse af aktierne i Jens Hansen Produktion A/S. Vi vil benytte cirkulære nr. 185 af 17. november 1982, TSS cirkulære 2000-09 og TSS cirkulære 2000-10. Da vores casevirksomhed ikke er i besiddelse af ejendom, vil vi ikke anvende reglerne jf. TSS cirkulære 2000-05. Da vi forudsætter, at planlægningen og overvejelser, nævnt i afsnit 3 og 4 er opfyldt, konkluderer vi ikke yderligere på disse.

10.1 TSS Cirkulære 2000-10

Ud fra Cirkulære 2000-10 værdiansætter vi goodwill i nedenstående beregning.

Værdiansættelse af goodwill						
	2010		2011		2012	
Resultat før skat	2.047.973		1.588.863		1.769.667	
- finansielle indtægter						
+ finansielle omkostninger	27.551		21.205		42.248	
Beregningsgrundlag	<u>2.075.524</u>		<u>1.610.068</u>		<u>1.811.915</u>	
Vægtet gennemsnit	1 x	2.075.524	2 x	1.610.068	3 x	1.811.915
				6	=	1.788.568
+ Udviklingstendens (2012-2010/2)					-	
Beregningsgrundlag for driftsherreløn					1.788.568	
Forrentning af aktiver*					-141.274	
Rest til forrentning af goodwill					1.647.294	
Goodwill (1.647.294 x kapitaliseringsfaktor 2,76)					4.546.531	
Afrundet goodwill					<u>4.550.000</u>	

Ved ovenstående beregning har vi anvendt de sidste tre års resultat og korrigeret for finansielle omkostninger og indtægter. Herefter fremkommer vores beregningsgrundlag, hvorefter vi tager et vægtet gennemsnit. Et vægtet gennemsnit er værdien af beregningsgrundlaget for hvert regnskabsår, vægtet med forskellig værdi. Tidligste regnskabsår vægtes med 1, mellemste regnskabsår vægtes med 2 og seneste vægtes med 3. Herefter divideres med 6, hvorved den vægtede gennemsnitlige indtjening fremkommer.

Herefter skulle der korrigeres for en udviklingstendens, såfremt der havde været en sådan. En udviklingstendens fremkommer, når der er enten stigende eller faldende udvikling gennem de tre indkomst år, men da der er svingende udvikling i vores casevirksomhed, korrigeres der ikke herfor.

Vi fratrækker forrentning af virksomhedens samtlige aktiver i casevirksomhedens seneste balance (se bilag 1 for seneste balance). Her skal dog ikke beregnes forrentning af driftsfremmede aktiver som for eksempel obligationer og pantebreve samt bogført værdi af opkøbt goodwill. Ingen af disse findes i vores casevirksomheds balance. Vi har fastsat vores forrentningsprocent til 4 %, da denne skal fastsættes til den på overdragelsestidspunktet gældende kapitalafkastsats jf. VSL § 9, tillagt 3 %.

Kapitaliseringsfaktoren udtrykker som tidligere nævnt i opgaven forholdet mellem det forventede årlige afkast i form af en forrentningsprocent og goodwillens forventede levetid, som udtryk for, i hvor mange år man kan forvente et afkast på den erhvervede goodwill. Forrentningen er fastsat ud fra den gældende kapitalafkastsats tillagt 8 %. Der sker forrentningen af goodwill, fordi vi skal bruge nutidsværdien af handelsværdien. er benyttes følgende formel til beregning af kapitaliseringsfaktoren:

$$\sum_{t=1}^n \frac{\left(1 - \frac{t-1}{n}\right) + \left(\frac{n-t}{n}\right)}{2} * (1+r)^n$$

N er levetiden for goodwill, t er tidspunkt og r er renten. Vores kapitaliseringsfaktor har vi beregnet til 2,76¹⁹ ud fra en rente på 9 % samt 7 års levetid. Herefter fremkommer værdien af vores goodwill, som vi har afrundet til t.kr. 4.550, svarende til den merværdi som erhververen skal betale for casevirksomheden. Goodwill tillægges til beregning af handelsværdi (se nedenstående afsnit herom).

10.2 TSS Cirkulære 2000-09

Vi vil i dette afsnit værdiansætte aktierne ud fra SKATs Cirkulære 2000-09 vedrørende værdiansættelse af aktier og anparter. Til brug for vores værdiansættelse af handelsværdien af aktierne skal vi benytte vores beregnede goodwill, som vi har beregnet i afsnit 10.1.

¹⁹ <https://www.skat.dk/SKAT.aspx?oId=1948119&vId=206519&search=C.C.6.4.1.2#Værdiansættelse#af#goodwill>

Værdiansættelse af noterede anparter		
Egenkapital ultimo, jf. seneste regnskab		1.805.816
+ Beregnet goodwill	4.550.000	
Udskudt skat 25%	-1.137.500	<u>3.412.500</u>
Beregnet handelsværdi af aktier		<u>5.218.316</u>

Det fremgår af TSS-cirkulære 2000-09, at værdiansættelsen af aktierne skal tage udgangspunkt i selskabets indre værdi ifølge det seneste aflagte årsregnskab. Herefter skal der korrigeres for følgende regnskabsposter: fast ejendom, værdi af associerede selskaber, goodwill og andre immaterielle anlægsaktiver, udskudt skat (såfremt der reguleres under hensyntagen til ovennævnte korrektioner) og eventuelt bogført værdi af egne aktier.

Vi har, i værdiansættelsen af vores casevirksomheds aktier, taget udgangspunkt i selskabets egenkapital 31. december 2012. Selskabet har ingen fast ejendom, kapitalandele eller lignende, hvorfor vi ikke har korrigeret for disse regnskabsposter. Vi har korrigeret for den goodwill, vi har beregnet i afsnit 10.1, som er et udtryk for den merværdi, der ligger i selskabet. Som følge af at vi har korrigeret goodwill, er vi nødt til at korrigere udskudt skat med 25 % af goodwill. Alt i alt ender vi ud med en handelsværdi på aktierne på kr. 5.218.316.

10.3 Cirkulære nr. 185 af 17. november 1982

Som nævnt i afsnit 7.4 tager cirkulæret udgangspunkt i værdiansættelse til den skattemæssige indre værdi i selskabet. I afsnit 7.4 har vi endvidere nævnt, at der findes nogle forskellige beregningsregler for værdiansættelse efter cirkulæret. Vi vil i beregningen nedenfor kun komme ind på den almindelige beregningsregel og den ”modificerede” regel.

Værdiansættelse efter 1982-Cirkulæret			
	2010	2011	2012
Skattepligtig indkomst	1.950.814	1.601.936	1.807.635
Skat heraf 25%	-487.700	-400.400	-451.900
Indkomst efter skat	1.463.114	1.201.536	1.355.735
Gennemsnitlig indtjeningsevne			1.340.128
Selskabskapital			500.000
Indtjeningsevne $((1.340.128/500.000) \times 100)$			268
Kapitaliseringsfaktor indtjeningsevne			11,5
Kapitaliseret indtjeningsevne (268x11,5)			3.082
Skattemæssig egenkapital			
Bogført egenkapital			1.805.816
Udskudt skat			5.319
Regnskabsmæssig værdi af driftsmidler			-9.990
Skattemæssig værdi af driftsmidler			11.287
			1.812.432
Skattemæssig indre værdi $((1.812.432/500.000) \times 100)$			362
Kapitaliseringsfaktor indre værdi			80%
Indre værdi $(362 \times 80\%)$			290
Skattekursen = $((\text{kapitaliseret indtjeningsevne} + \text{indre værdi}) / 2)$			1.686

Vi har ud fra beregningsreglerne i afsnit 7.4 beregnet vores casevirksomheds værdi efter de almindelige regler. Jf. de almindelige beregningsregler skal selskabets gennemsnitlige skattepligtige indkomst for de seneste 3 år kapitaliseres med 11,5. Ved indtjeningsevnen forstås et gennemsnit af selskabets driftsresultat i procent af selskabskapitalen. Indtjeningsevnen kan ikke fastsættes til lave end 0. Indtjeningsevnen kapitaliseres for at finde nutidsværdien af indtjeningsevnen.

Der skal, som tidligere nævnt, tages højde for selskabets skattemæssige indre værdi. Dette gøres ved at tage selskabets bogførte egenkapital, reguleret for udskudt skat, regnskabsmæssige samt skattemæssige værdi af driftsmidler. Dette giver os en skattemæssige indre værdi på 362, som kapitaliseres med 80 %. Den indre værdi giver herefter 290.

Generationsskifte

Copenhagen Business School

Susanne & Suzette

Vi har i ovenstående beregnet skattekursen til at være 1.686. Da skattekursen er højere end den indre værdi, skal beregningen som nævnt i afsnit 7.4 foretages efter de ”modificerede” regler i stedet. Vi har i nedenstående beregningstabel værdiansat casevirksomheden efter de ”modificerede” regler.

Skattekursen er højere end den indre værdi, og derfor skal de modificerede regler anvendes, jævnfør cirkulæret. Værdiansættelse efter de modificerede regler beregnes således:

Modificerede regler:		
10 % af indtjeningsevnen	27	
Kapitaliseret værdi	11,5	308
Resterende del af indtjeningsevnen	241	
Kapitaliseret værdi	5,75	1.387
Kapitaliseret indtjeningsevne		1.695
Skattekursen efter de modificerede regler		993
Beregnet handelsværdi		4.963.129

Når de modificerede regler anvendes, skal 10 % af indtjeningsevnen kapitaliseres med 11,5 og de resterende 90 % af indtjeningsevnen kapitaliseres med 5,75. Dette giver os i værdiansættelsen efter de modificerede regler en ny skattekurs på 993. Skattekursen er efter de ”modificerede” regler også højere end den indre værdi. Dog skal den beregnede skattekurs anvendes, selvom denne er højere end den indre værdi. Med en skattekurs på 993 bliver handelsværdien for aktierne 4.963.129.

10.4 Beskatning af avance

I ovenstående beregninger fremkommer to forskellige forslag til handelsværdier, hvad enten der værdiansættes ud fra cirkulære af 17. november 1982 eller cirkulære 2000-09. Såfremt der sker salg af aktier til tredjemand, som ikke er en del af BAL § 22, vil følgende komme til beskatning:

Generationsskifte

Copenhagen Business School

Susanne & Suzette

	1982-Cirkulæret	2000-09 Cirkulæret
Aktiernes handelsværdi	4.963.129	5.218.316
- Selskabskapital	-500.000	-500.000
Avance	4.463.129	4.718.316
27 % af 0 - 96.600	26.082	26.082
42 % af 96.601 - 4.463.129 eller 4.718.316	1.833.942	1.941.121
Beskatning	1.860.024	1.967.203
Udbetaling	2.603.105	2.751.113

Da Jens Hansen er gift, vil han blive beskattet med 27 % (2013) indtil kr. 96.600 og herefter beskattes salg af aktierne som aktieindkomst med 42 % (2013). Det vil medføre en betydelig beskatning for Jens Hansen, såfremt han vælger at sælge selskabet og ikke overdrage til personer indenfor BAL § 22. Derfor vil det være en skattemæssig fordel for Jens Hansen at overdrage til personer inden for gaveafgiftskredsen (jf. ABL § 34, stk. 1), da gevinst ved overdragelsen ikke beskattes hos overdrageren.

Gevinsten beskattes ikke hos overdrageren, da erhververen indtræder i den skattemæssige stilling ved overdragelsen. Som følge af at erhververen indtræder i den skattemæssige stilling, beregnes der passivpost (se nedenstående beregning af passivpost). Det er umiddelbart ikke en fordel for erhverver at foretage generationsskifte uden gaveoverdragelse, da han indtræder i den skattemæssige stilling samt den udskudte skat der dertil følger.

Jens Hansen kan også vælge at overdrage sit selskab som hel eller delvis gave. Herved bliver den aftalte købesum overdraget som gave, som erhververen skal betale gaveafgift af (se nedenstående beregning)

Generationsskifte

Copenhagen Business School

Susanne & Suzette

	1982-Cirkulæret	2000-09 Cirkulæret
Erhververens gaveafgift		
Handelsværdi jf. cirkulære	4.963.129	5.218.316
- Bundfradrag 2013	-58.700	-58.700
Grundlag for gaveafgift	4.904.429	5.159.616
Gaveafgift 15 %	735.664	773.942

Jens Hansens søn vil få en gaveafgift på hhv. kr. 735.664 eller kr. 773.942 afhængig af, hvilket cirkulære der anvendes, hvilket vil betyde, at dette er den eneste finansiering der skal til for at gennemføre generationsskiftet. Jens Hansen skal være opmærksom på, at der kun kan anvendes 1982 - cirkulæret ved overdragelse til personer inden for BAL § 22.

Udover ovenstående har Jens Hansen mulighed for at gennemføre generationsskiftet ved beregning af en passivpost (gaveoverdragelse). Jens Hansen bliver stadig ikke beskattet af avancen, da erhververen indtræder i Jens Hansens skattemæssige værdier i selskabet. Passivposten udgør 22 % (2013) af den avance, der ville være opstået ved et normalt salg (kildeskattelovens § 33, stk. 2. og 3). Ved normalt salg menes ved salg til tredjemand.

Passivpost	1982-Cirkulæret	2000-09 Cirkulæret
Aktiernes handelsværdi	4.963.129	5.218.316
- Selskabskapital	-500.000	-500.000
Avance	4.463.129	4.718.316
Passivpost 22%, 2013	981.888	1.038.030
Fortjeneste for overdrager/købesum for erhverver		
Handelsværdi jf. cirkulære	4.963.129	5.218.316
- Passivpost	-981.888	-1.038.030
Salgssum / købssum	3.981.240	4.180.286

Herved beregner vi en passivpost på hhv. kr. 981.888 og kr. 1.038.030, og Jens Hansen får en avance på hhv. kr. 3.746.048 og kr. 4.180.286, som ikke kommer til beskatning.

En anden mulighed Jens Hansen har for generationskifte af sit selskab, er både med succession og gaveoverdragelse, jf. nedenstående beregning.

Erhververs gaveafgift ved succesion og gaveoverdragelse	1982-Cirkulæret	2000-09 Cirkulæret
Handelsværdi jf. cirkulære	4.963.129	5.218.316
- Passivpost	-981.888	-1.038.030
- Bundfradrag for gave	-58.700	-58.700
Grundlag for gaveafgift	3.922.540	4.121.586
Gaveafgift 15%	588.381	618.238

I dette tilfælde af generationskifte vil overdrageren ikke få penge, hvilket vil være en fordel for erhververen i forhold til finansieringsbyrden, som vil være ikke eksisterende i dette tilfælde. Den eneste finansiering han skal skaffe er til gaveafgiften, som er relativ lille i forhold til overdragelse uden beregning af passivpost. Dette er den mest fordelagtige form for succession for erhververen.

10.5 Aktieombytning

Da aktieombytning er en af de mest brugte omstruktureringsmodeller, har vi valgt at foreslå Jens Hansen at foretage en skattefri aktieombytning. Vi foreslår en skattefri aktieombytning, da Jens Hansen ønsker at spare så meget som muligt i skat. Derudover ønsker Jens Hansen at få finansieret sin pension, hvorfor han kan ”dræne” Jens Hansen Produktion A/S for den optjente kapital, som kan udloddes til et nystiftet holdingselskab, og han kan herefter udlodde udbytte til sig selv, når han synes, han har brug for lidt ekstra. Første fase af aktieombytningen sker ved, at Jens Hansen stifter et nyt holdingselskab, hvor aktierne i Jens Hansen Produktion A/S ombyttes til aktier i det nystiftede selskab. Det betyder i praksis, at Jens Hansen ikke længere ejer aktierne i Jens Hansen Produktion A/S, men i Jens Hansen Holding ApS (figur side 44).

Det er vores opfattelse, at den skattefri aktieombytning kun kan foretages uden tilladelse, da der ikke er tilstrækkelig forretningsmæssig begrundelse til at foretage en skattefri aktieombytning med tilladelse. SKAT vil formentlig ikke give tilladelse hertil, hvorfor det vil være oplagt at foretage den uden tilladelse. Her skal blandt andet nævnes SKM2006.163.LSR, hvor SKAT gav afslag på ansøg-

ning om tilladelse til at gennemføre en skattefri spaltning, hvor formålet var oplyst til generationskifte. Der vil dog være flere faktorer at tage hensyn til, når tilladelsen skal vurderes, hvilket vi ikke vil komme nærmere ind på. Der er krav om ejertid af aktierne ved anvendelse af reglerne for skattefri aktieombytning uden tilladelse. Ejertiden skal være minimum 3 år, hvilket vi vurderer ikke vil være et problem for Jens Hansen. Jens Hansen har udtrykt ønske om at have tilstrækkelig likviditet til sin pension. Han ville kunne få skattefrit udbytte fra Jens Hansen Produktion A/S til Jens Hansen Holding ApS, hvorfra han vil kunne udlodde et passende udbytte til sig selv, og udlodde ekstraordinært udbytte uden større udfordringer, hvis han holder sig inden for 6 måneder efter balancedagen. Kan Jens Hansen ikke holde kravet om ejertiden, vil aktieombytningen blive skattepligtig.

10.5.1 Konsekvens for overdrager – Jens Hansen

Jens Hansen vil ikke blive beskattet efter ABL § 9 og § 12, da der i forbindelse med aktieombytningen, opnås fuld succession. For de aktier, der overdrages til Jens Hansen Holding ApS, vil Jens Hansen Holding ApS overtage den skattemæssige position fra Jens Hansen Produktion A/S for så vidt angår anskaffelsestidspunkt, anskaffelsessum og hensigten ved erhvervelsen af aktierne.

Er det ikke muligt at overholde ejertiden på 3 år for Jens Hansen (Jens Hansen Holding ApS skal eje aktier i Jens Hansen Produktion A/S), er betingelserne for at kunne gennemføre en skattefri aktieombytning ikke til stede, og Jens Hansen bliver beskattet uanset hvilken årsag, der er til overtrædelsen af ejertidskravet.

10.5.2 Konsekvens for erhverver – Jens Hansen Holding ApS

Der er, som nævnt, krav om ejertid af aktierne hos Jens Hansen Holding ApS på minimum 3 år. Dog vil det være muligt, jf. ABL § 36, stk. 6, at afstå aktierne i Jens Hansen Produktion A/S i forbindelse med en skattefri omstrukturering, såfremt der ved omstruktureringen ikke sker vederlæggelse i andet end aktier. Øvrige krav i relation til en skattefri aktieombytning forudses for værende opfyldt.

En anden konsekvens for Jens Hansen Holding ApS er, at selskabet anses for at have erhvervet aktierne i Jens Hansen Produktion A/S til handelsværdien på ombytningstidspunktet. Dette betyder altså, at kapitalandelene, som opnås, ikke er omfattet af successionen. Handelsværdien på ombytningstidspunktet er en transaktion mellem nærtstående parter og skal, efter vores opfattelse, opgøres efter TSS cirkulære 2000-09 og 2000-10.

Ovenstående betyder også, at den udskudte skat, der påhviler anskaffelsessummen, vil blive udløst ved et salg af aktierne, når ejertiden er mindre end 3 år.

10.5.3 Øvrige forhold i aktieombytningen

En aktieombytning skal ske i overensstemmelse med reglerne i SL kapital 3. En aktieombytning vil blive anset for gennemført, når stiftelsen af Jens Hansen Holding ApS har fundet sted. Men for at gyldigheden er til stede, er det ydermere et krav, at der sker anmeldelse af stiftelsen til Erhvervsstyrelsen. Hvis anmeldelsen til Erhvervsstyrelsen ikke sker rettidigt, kan stiftelsen af Jens Hansen Holding ApS og aktieombytningen anses for bortfaldet.

10.6 Forlods udbyttet

Som beskrevet i afsnit 9 er der mulighed for at foretage glidende generationsskifte i form af forlods udbyttet til aktionæren med A-aktier, såfremt dette er ændret i vedtægterne. Som nævnt opdeles aktieklasserne i A- og B-aktier. A-aktierne giver ret til at få udbetalt udbytte, mens B-aktierne ikke har ret til at modtage udbytte, hvilket medvirker til, at B-aktierne får en lavere kurs end A-aktierne. Den forlods udbyttet, som beregnes, svarer i princippet til forskellen mellem handelsværdien af aktierne og det beløb, som er aftalt, at den nye aktionær (den indtrædende) skal betale ved tegning af B-aktierne.

Når den forlods udbyttet er afregnet efter den årrække, som er aftalt mellem overdrager og erhverver, er aktieklasserne neutrale (nulstillet i forhold til den forlods udbyttet). Over en årrække er der sket en glidende overdragelse af selskabet til den nye aktionær, hvilket medvirker til, at der ikke er finansieringsbyrde for erhververen her og nu, samt beskatning for overdrageren er ikke eksisterende.

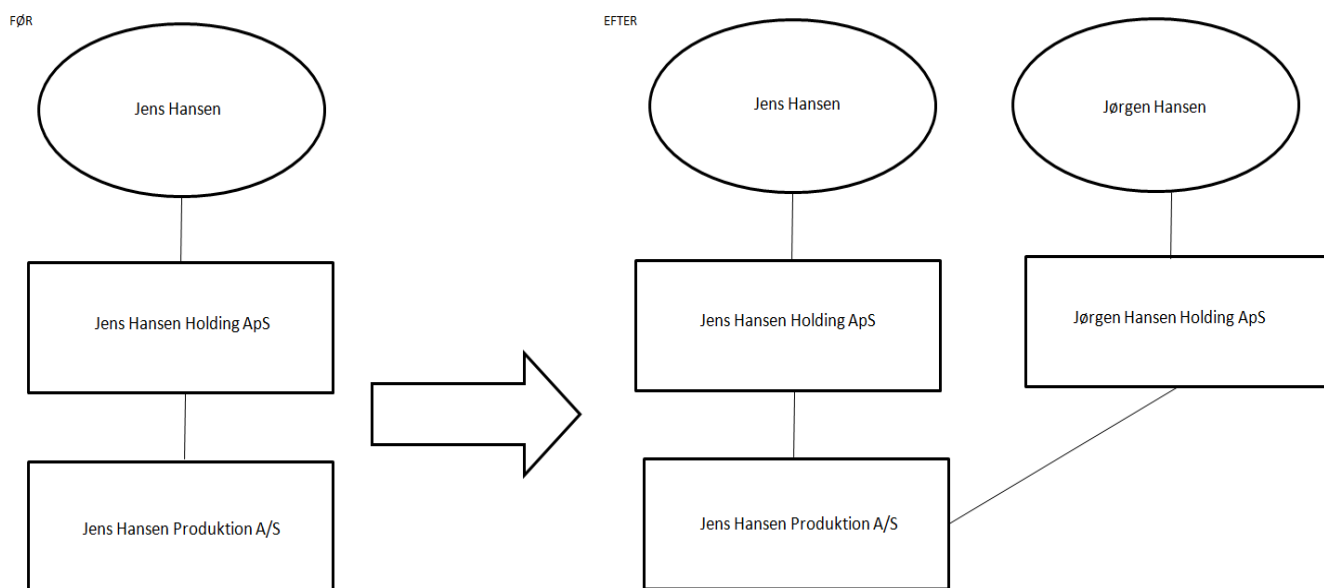
Den forlods udbyttet skal være afviklet indenfor en vilkårlig årrække. Dette for at sikre, at forlods udbyttet ikke fortsætter i al evighed samt at prisen for aktierne ikke er sat højere end markedsværdien. Der tillægges en forrentning til aktionæren, da han påtager sig en risiko, hvis det skulle ske, at selskabet ikke er i stand til at udbetale udbytte et af regnskabsårene grundet dårligere resultater.

I vores casevirksomhed vil det være muligt at gennemføre et glidende generationsskifte. Dette kræver, at der sker ændring af vedtægterne, således at Jørgen Hansen får mulighed for at tegne B-aktier i Jens Hansen Produktion A/S. Det vil være en fordel for Jørgen Hansen at stifte et holdingselskab,

hvorfra han køber aktierne i Jens Hansen Produktion A/S. Dette for at sikre Jørgen Hansens privatøkonomi samt risikoafgrænse. Derved har han også mulighed for at modtage skattefri udbytter fra Jens Hansen Produktion A/S, når den forlods udbytteret er udbetalt.

Udover modtagelse af skattefri udbytter vil Jørgen Hansen have mulighed for at sælge aktierne skattefrit efter tre års ejertid. Køber Jørgen Hansen aktierne i personligt regi, vil det udløse en beskatning, såfremt han sælger dem. Jørgen Hansen vil blive beskattet efter regler i ABL (beskrevet under afsnit 5).

Nedenstående figur viser den strukturelle ændring, der skal foretages, såfremt Jørgen Hansen i forvejen har oprettet et holdingselskab. Det vil være det mest fordelagtige for Jørgen Hansen at have et holdingselskab. Vi vil ikke anbefale ham at købe aktierne i personligt regi, grundet risikobegrænsning samt konsekvensen af beskatning af aktierne ved eventuelt salg.

I nedenstående har vi foretaget beregning af værdiansættelse jf. SKM2003.66LR. Vi har benyttet handelsværdien som er fastsat ud fra cirkulære 185 af 17. november 1982 samt TSS cirkulære 2000-09 vedrørende værdiansættelse af unoterede aktier. Der er i vores beregning ikke taget hensyn til TSS cirkulære 2000-10, da der ikke er fast ejendom med i selskabet.

Generationsskifte

Copenhagen Business School

Susanne & Suzette

	1982-Cirkulæret	2000-09 Cirkulæret
Forlodsudbyttet		
50% af (4.963.129 eller 5.218.316 + 500.000) - 500.000	2.231.564	2.359.158
Forlodsudbytte (2.231.564 eller 2.359.158/50)x100	4.463.129	4.718.316

Beløbet til den forlods udbyttet er værdien her og nu, og svarer i al sin enkelthed til handelsværdien af aktierne pr. 31. december 2012. Det er praksis, at udbyttet skal udbetales over en længere år-række, og det skal derfor korrigeres med en forrentning af beløbet. Forrentningen tilpasses til det gældende eksterne renteniveau i markedet.

I nedenstående beregning har vi udarbejdet afviklingsplan, såfremt et glidende generationsskifte skal foretages over maksimalt 5 år. Der er foretaget forrentning med 4 %, da dette tidligere er godkendt fra Skatterådet jf. SKM2011.79.SR. Forrentningen svarer i praksis til rente på lange obligationer.

	1982 - Cirkulæret	2000-09 Cirkulæret
Forlodsudbyttet	4.463.129	4.718.316
Forrentning år 1, 4 %	178.525	188.733
Udlodning 2013	-1.000.000	-1.100.000
Forrentning år 2, 4 %	145.666	152.282
Udlodning 2014	-1.000.000	-1.100.000
Forrentning år 3, 4 %	111.493	114.373
Udlodning 2015	-1.000.000	-1.100.000
Forrentning år 4, 4 %	75.953	74.948
Udlodning 2016	-1.000.000	-1.100.000
Forrentning år 5, 4 %	38.991	33.946
Udlodning 2017	-1.013.756	-882.598
	0	0

Dette giver følgende til i forrentning samt udlodning af udbytte over de 5 år.

Generationsskifte

Copenhagen Business School

Susanne & Suzette

	1982 - Cirkulæret	2000-09 Cirkulæret
Forrentning i alt	550.627	564.282
Udloddet udbytte i alt	5.013.756	5.282.598

En fordel ved at foretage et glidende generationsskifte er, at Jørgen Hansen får mulighed for at opleve verden som direktør i selskabet, og det kan aftales, at generationsskiftet ikke foretages alligevel, hvis det viser sig, at Jørgen Hansen ikke har de rette kompetencer for at kunne drive selskabet. Det får Jørgen Hansen mulighed for ved et glidende generationsskifte, frem for hvis der sker generationsskifte med det samme.

Samtidig får Jens Hansen finansieret sin pension frem for, at de skal udstede gældsbevis, som kan nedskrive Jørgen Hansens arv, den dag Jens Hansen falder bort. Samtidig får Jørgen Hansen også den fornødne erfaring, og de ledende medarbejdere, som er vigtige at beholde i selskabet til brug for den fremtidige indtjening, vælger sig løbende til den nye direktør. Jens Hansen får mulighed for at påvirke de beslutninger, Jørgen Hansen skal tage, hvilket også vil være en fordel, hvis selskabet skal kunne opretholde dets position på markedet fremadrettet.

For at generationsskiftet kan anses som afsluttet, kan Jens Hansen gennemføre et tilbagesalg af sine aktier i Jens Hansen Produktion A/S skattefrit, jf. LL § 16B samt SKM2010.223.SR. Koncernstrukturen vil herefter være, at Jørgen Hansen Holding ApS ejer 100 % af aktierne i Jens Hansen Produktion A/S.

Et tilbagesalg af aktier behandles som udgangspunkt som en udbytteudbetaling jf. LL § 16, B, stk. 1, medmindre hovedaktionæren opnår dispensation fra SKAT. Aktierne er ikke omfattet af § 16 B, stk. 2²⁰, hvorfor tilbagesalg af aktierne skal beskattes som udbytte. Derved får Jens Hansen ikke fradrag for anskaffelsessummen af aktierne, når skattebetalingen skal beregnes. Når Jens Hansen Produktion A/S køber egne aktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked, skal der indeholdes udbytteskat på 27 % (2013), såfremt der skulle udloddes til Jens Hansen personligt. Da der er tale om udlodning til Jens Hansen Holding ApS, skal der ikke indeholdes udbytteskat. Den værdi, aktierne tilbagesælges til, er handelsværdi.

²⁰ <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=138798#p16>

I disse tider hvor, finanskrisen stadig hænger over de fleste produktionstider, vil dette formentlig være det mest oplagte valg ved et generationskifte for Jens og Jørgen Hansen. Det vil være svært for Jørgen Hansen at få finansiering fra pengeinstitut til brug for betaling af købesummen. Samtidig er det ikke alle, der har mulighed for at betale den gaveafgift, som Jørgen Hansen kommer til at betale, såfremt generationskiftet foretages med gaveelement og succession.

10.6.1 Konsekvens for overdrager - Jens Hansen

Ved at foretage et glidende generationskifte sikrer Jens Hansen, at virksomheden bliver overdraget på den bedst mulige måde både økonomisk og ledelsesmæssigt. Han sikrer, at Jørgen Hansen har den fornødne kompetence til at videreføre selskabet, da han har bistået ved alle væsentlige beslutninger i overdragelsesperioden. Samtidig sikrer Jens Hansen også, at nøglepersoner forbliver nøglepersoner, og at disse, i forening med Jørgen Hansen, træffer de mest optimale beslutninger for virksomheden.

Rent skattemæssigt har det som udgangspunkt ingen konsekvens for Jens Hansen. Ved opbyggelse af holdingstruktur får han mulighed for at foretage den forlods udbytteret til 0 % i beskatning, og fra holdingselskabet kan han udlodde op til kr. 96.600, som er grænsen for den fordelagtige beskatningsprocent for ægtepar. Ønsker han yderligere udbytte til finansiering af sin pensionstilværelse, har han også mulighed for det.

10.6.2 Konsekvens for erhverver - Jørgen Hansen

En forlods udbytteret har som udgangspunkt ej heller konsekvenser for erhververen, i dette tilfælde Jørgen Hansen. Jørgen Hansen skal sørge for at stifte et holdingselskab, som kan eje aktierne i Jens Hansen Produktion A/S, således at risikoen bliver begrænset og han har mulighed for at udlodde udbytte op til Jørgen Hansen Holding ApS til 0 % i beskatning. Herefter kan han – ligesom Jens Hansen har mulighed for, udlodde udbytte til sig selv til den fordelagtige beskatningsprocent, 27 %, op til kr. 96.600.

Den eneste ulempe, der er for Jørgen Hansen ved denne model, er at egenkapitalen i selskabet bliver udloddet over 5 år, og der skal være midler til forrentning af den forlods udbytteret. I dette tilfælde bliver det en forrentning på hhv. kr. 551.994 og kr. 630.976 over 5 år.

Skattemæssigt vil det ikke have nogen konsekvenser for Jørgen Hansen, hverken i personligt regi eller selskabsregi. Her er det klart en fordel at vælge cirkulære af 17. november 1982, da forrent-

ning samt udlodning af udbytte vil være mindre end ved anvendelse af TSS cirkulære 2000-09, da handelsværdien ved 2000-09 cirkulæret er højere end 1982-cirkulæret. Her er det op til Jens og Jørgen Hansen at blive enige om handelsværdien og hvilken vejledning, de vælger at følge.

10.7 Delkonklusion

Ud fra 2000 – cirkulærene har vi beregnet en handelsværdi på kr. 5.218.316. Såfremt parterne bliver enige om, at dette er det fulde beløb, der skal betales, uden at der ydes gave, vil Jens Hansen få en skattepligtig avance på kr. 4.718.316. Dette skal beskattes som aktieindkomst og udløser en skat på kr. 1.967.203 under forudsætning af, at Marianne Hansen ikke har aktieindkomst. Jens Hansen vil få kr. 2.751.113 til udbetaling, som han kan benytte som sin pension.

Hvis der ydes en gave i forbindelse med overdragelsen, og forudsat at gaven udgør den samlede handelsværdi, skal Jørgen Hansen betale gaveafgift på kr. 773.942. Tilsvarende skal der beregnes passivpost som kompensation for den latente skattebyrde, som Jørgen Hansen overtager, da han succederer i den skattemæssige stilling. Passivposten beregnes som 22 % af avancen og udgør kr. 1.038.030. Købesummen bliver nedsat med passivposten, således at handelsværdien udgør kr. 4.180.286. Her er det væsentligt at nævne, at Jens Hansen ikke vil få skattebetaling, såfremt der sker overdragelse med succession. Er der overdragelse med succession og der samtidig ydes gave, vil gaveafgiften blive nedsat til kr. 618.238. Der er altså en besparelse på kr. 155.704, såfremt der overdrages med succession samtidig med at der ydes gave.

Beregnes handelsværdien efter 1982 – cirkulæret, fremkommer en handelsværdi på kr. 4.963.129. Vi har benyttet den modificerede regel til beregning af handelsværdien, da skattekursen efter de almindelige regler er højere end den indre værdi. Bliver de enige om, at dette beløb skal betales uden at der ydes gave, vil Jens Hansen få en skattepligtig avance på kr. 4.463.129. Det beskattes ligeledes som aktieindkomst, og udløser en beskatning på kr. 1.860.024. Jens Hansen vil få kr. 2.603.105 til udbetaling, som kan benyttes til pension.

Gives den fulde handelsværdi som gave, skal Jørgen Hansen betale gaveafgift på kr. 735.664. Sker overdragelsen med succession, skal der beregnes passivpost af handelsværdien. Passivposten udgør kr. 981.888, som skal fratrækkes handelsværdien. Købesummen bliver herefter kr. 3.981.240. Vælger Jens Hansen at overdrage med succession og samtidig yde gave, vil det koste en gaveafgift for

Jørgen Hansen på kr. 588.381. Dette giver en besparelse på kr. 147.283 i forhold til, hvis den fulde handelsværdi gives som gave.

For at gøre skattebetalingen for Jens Hansen mindst mulig, vil vi foreslå ham at foretage en aktieombytning. Udover at skattebetalingen for avancen ikke bliver aktuel, vil han have mulighed for at ”slanke” Jens Hansen Produktion A/S for den formue, som han har oparbejdet. Han vil have mulighed for at udlodde udbytte til holdingselskabet, og dernæst til sig selv, og derved spare skatteprocenten på 42 %.

Jens Hansen kan også vælge at foretage et glidende generationsskifte og benytte en forlods udbytte. Det er op til Jens Hansen selv at bestemme, hvor lang årrække det skal foretages over, men vi har valgt at sætte det til 5 år i vores beregning. Herved sikrer Jens Hansen, at selskabet overtages på den mest optimale måde, og han vil spare skattebetalingen, da udbytte til holdingselskabet ikke bliver beskattet, grundet ejerandel over 10 %.

11. Konklusion

Vores hovedopgave beskriver de mange aspekter, der er i forbindelse med et generationskifte af en virksomhed i selskabsform. Vi vil besvare vores problemformulering ud fra vores casevirksomhed, Jens Hansen Produktion A/S, som står overfor et generationskifte til et af sine tre børn.

Et generationskifte er som oftest en længerevarende proces, som skal planlægges nøje. I praksis sker et generationskifte typisk over en længere årrække, da der er mange faktorer at tage hensyn til. For det første skal ledelsen tage stilling til, om selskabet er klar til at kunne gennemføre et generationskifte. Her skal især tages hensyn til nøglemedarbejderne og om de er klar til ændringer i ledelsen. Desuden skal ledelsen tage stilling til, om den yngre generation har de fornødne kompetencer til at videreføre selskabet på den mest optimale måde. Af eksterne faktorer skal der tages hensyn til branchen og markedet, som selskabet befinder sig på. Samtidig er det vigtigt, at den yngre generation kan forhandle med leverandører om kredittider mv. samt at kunne opretholde et godt forhold til de største kunder.

I planlægningsprocessen er der både bløde og hårde værdier fra den yngre og ældre generation, der skal tages hensyn til. Det er vigtigt, at den ældre generation føler sig tryk i overgangsfasen (bløde værdier), da han har brugt det meste af sit arbejdsliv på at opbygge selskabet og dets værdi. Samtidig er det også vigtigt at se på aktionærens økonomiske aspekter, da han opgiver sit fremtidige indkomstgrundlag (hårde værdier) og fremadrettet skal sørge for at have tilstrækkelig likviditet til pensionisttilværelsen. Den yngre generation vil som oftest have lyst til at præge selskabet med deres mål og værdier (bløde værdier). Samtidig er der en konflikt mellem den ældre og den yngre generations hårde værdier, da den yngre generation formentlig ikke vil have oparbejdet tilstrækkelig likviditet til at købe selskabet til den fulde handelsværdi. Aktionæren har yderligere to børn, som også skal tilgodeses i processen, og det er essentielt at finde en ordening, som alle parter er tilfredse med.

Det er vigtigt at foretage individuel vurdering af den enkelte situation, således at de forskellige parter ønsker bliver opfyldt på den mest optimale måde. Derfor vil der som oftest aldrig være to generationskifter, der er ens.

Når ovenstående forhold er klarlagt og parterne har udarbejdet en handlingsplan, er det de økonomiske og skattemæssige forhold, der kommer i spil. Parterne skal blive enige om en handelsværdi, som opfylder overdrageren og erhververens ønsker. Handelsværdien kan fastlægges ud fra 2000 –

cirkulærene eller 1982 – cirkulæret. Her skal parterne være opmærksomme på, at 1982 - cirkulæret kun kan anvendes, såfremt der overdrages til personer inden for personkredsen, nævnt i BAL § 22. Den væsentligste forskel på de to værdiansættelsesprincipper er blandt andet, at der benyttes regnskabsmæssige værdier ved 2000-10 cirkulæret, hvor der anvendes skattemæssige værdier i 1982 – cirkulæret. Samtidig beregnes der goodwill efter 2000-10 cirkulæret, hvor der ved 1982 – cirkulæret beregnes en skattekurs, som fastsætter handelsværdien. Handelsværdien vil som udgangspunkt være lavere ved 1982 – cirkulæret, som vil være en fordel for erhververen af selskabet. Samtidig vil det også være en fordel for overdrageren, såfremt der sker overdragelse med succession.

Overdrages der til tredjemand, bliver handelsværdien aftalt mellem overdrager og erhverver. Men sker der overdragelse mellem interesseforbundne parter, kan det være svært at nå til enighed om en prisfastsættelse af selskabet, såfremt markedsværdien ikke kendes. Herved kan cirkulærene anvendes som vejledning til at fastsætte handelsværdien.

Når handelsværdien er fastsat, skal der tages stilling til, hvordan købesummen skal berigtiges. Parterne kan vælge at overdrage selskabet med succession, i henhold til ABL § 34. Når der overdrages med succession, indtræder erhververen i overdragerens skattemæssige stilling for så vidt angår hensigten, anskaffelsestidspunktet samt anskaffelsessummer, jf. ABL § 34, stk. 3. Det betyder, at generationsskiftet ikke udløser nogen skat for overdrageren, og at erhververen overtager den latente skatteforpligtelse. Der er altså ikke tale om en skattebesparelse, men en skatteudskydelse, som forfalder i det øjeblik, erhververen afstår aktierne.

Sker der overdragelse med succession, kan en del af købesummen ydes som gave. Dette betyder, at erhververen får beregnet en passivpost som kompensation for skatteforpligtelsen og samtidig ned-sætter købesummen. Derudover skal der beregnes gaveafgift, som beregnes med 15 % (2013) af den del af handelsværdien, der ydes som gave, fratrukket passivposten samt bundfradrag for modtagelse af gave. Udover at der kan ydes gave, kan betalingen også ske som et anfordringslån til overdrageren, såfremt erhververen ikke har tilstrækkelig likviditet til at betale den resterende købesum. Man skal dog være opmærksom på, at overdrageren ikke modtager likviditet, hvilket kan være i strid med hans økonomiske behov, da han har mistet sit indkomstgrundlag ved generationsskiftet. Det vil være en fordel at foretage et skattepligtigt salg uden succession og ydelse af gave, da erhververen

derved ikke overtager den latente skattebyrde. Et skattepligtigt salg kan kun ske, hvis erhververen har tilstrækkelig likviditet til at betale den fulde købesum.

Ovenstående værdiansættelsesprincipper vil give overdrager en væsentlig skattebetaling, som kan formindskes, såfremt han vælger at foretage en aktieombytning i henhold til ABL § 36. Ved en aktieombytning bliver der oprettet en holdingstruktur. Vi vil foreslå Jens Hansen at foretage en skattefri aktieombytning uden tilladelse, da vi vurderer, at det ikke vil være tilstrækkelig forretningsmæssigt begrundet at ansøge om aktieombytning med tilladelse. Holdingstrukturen vil være en fordel, da den vil give Jens Hansen mulighed for at udlodde udbytte skattefrit til holdingselskabet, og derefter ”slanke” holdingselskabet for formuen efter behov.

Jens Hansen kan yderligere vælge at stifte holdingselskabet, lade formuen blive i driftsselskabet og foretage et glidende generationsskifte med forlods udbytteret over en bestemt årrække. Det er op til Jens Hansen at vurdere, hvor lang tid den forlods udbytteret skal udbetales over, men vi har vurderet, at 5 år er passende. På den måde sikrer Jens Hansen at sønnen bliver forberedt på bedst mulig måde til at overtage selskabet og medarbejderne vænner sig til den nye ledelse. Samtidig vil der ikke være nogen skattebetaling for Jens Hansen, da udbyttet er skattefrit. Værdien af den forlods udbytteret tager udgangspunkt i handelsværdien, som er beregnet ud fra 2000 – cirkulærene samt 1982 - cirkulæret. Udbytteretten skal forrentes og denne svarer i praksis til forrentningen af lange obligationer.

Vi vurderer at et glidende generationsskifte med forlods udbytteret vil være den mest optimale løsning for Jens Hansen. Dette, med baggrund i flere fordele. Jens Hansen vil have mulighed for at udskyde generationsskiftet frem til det tidspunkt, hvor han mener, at sønnen er klar til at overtage selskabet. Samtidig har han også mulighed for at annullere det, hvis det viser sig, at sønnen ikke har de fornødne kompetencer. Derudover giver det ham mulighed for at finansiere sin pension ved hjælp af udbytter, i stedet for udstedelse af gældsbrief eller at give en gave til den ene søn, hvilket vil bevirke, at han også skal tilgodese sine to øvrige børn. Nøglemedarbejderne får samtidig mulighed for at vænne sig til den nye direktør, da Jens Hansen stadig vil være med til at træffe de væsentligste beslutninger. For at afslutte det glidende generationsskifte, når den forlods udbytteret er udbetalt, har Jens Hansen mulighed for at tilbagesælge aktierne i Jens Hansen Produktion A/S skattefrit.

Et generationsskifte er en længere proces, som skal planlægges i god tid. Udover planlægning vil der være mange overvejelser, som hovedaktionæren skal tage stilling til. Der er aldrig en løsningsmodel, hvorfor hovedaktionæren skal vurdere hvilken løsning, der er mest optimal for ham.

12. Perspektivering

Vores hovedopgave omhandler alene reglerne i forhold til generationsskifte af familieejede selskaber. Vi har derfor ikke taget stilling til reglerne for generationsskifte af personligt drevne virksomheder, men dette vil være væsentligt indenfor den kommende årrække, da den en stadig større del af befolkningen står overfor et generationsskifte.

En anden måde at overdrage virksomheden på kunne være ved overdragelse til nære medarbejdere, som fremgår af ABL § 35. Udfaldet heraf vil være anderledes, da det ikke er muligt at yde gave til personer uden for BAL § 22 samtidig med, at der ikke kan opgøres handelsværdi efter 1982 - cirkulæret. Havde vi valgt at inddrage beregninger hertil, havde udfaldet af vores konklusion muligvis have været anderledes.

Hvis overdrageren havde andre intentioner om generationsskiftet og ville have en højere pris for selskabet, ville en løsning være at få købstilbud fra tredjemand. Herved kommer de hårde værdier i betragtning frem for de bløde værdier. Der vil ikke være mulighed for overdragelse med succession, når det sker til tredjemand, og overdrageren vil derfor blive beskattet af den samlede avance som aktieindkomst.

Såfremt selskabet havde flere aktiviteter, for eksempel en ejendom, kunne der med fordel foretages en spaltning, hvis de øvrige børn havde intentioner om at deltage i driften af selskaberne og derfor også skulle tilgodeses ved generationsskiftet.

Vi har ikke taget stilling til det krav i forhandlingerne om vækstplanen for 2013 om, at arveafgiften skal afskaffes i forbindelse med generationsskifte af familieejede virksomheder. Baggrunden for at arveafgiften skal afskaffes er, at de ønsker, at pengene skal blive i selskaberne og sikre investeringer, vækst og fremtidige arbejdspladser. Såfremt arveafgiften på 15 % bortfalder, vil dette have en væsentlig betydning for valg af generationsskiftemodel.

13. Forkortelser

LL: Ligningsloven

ABL: Aktieavancebeskatningsloven

VSL: Virksomhedsskatteoven

KSL: Kildeskatteoven

BAL: Boafgiftsloven

SL: Statsskatteoven

SFL: Skatteforvaltningsloven

FUL: Fusionsskatteoven

VSL: Virksomhedsskatteoven

DSL: Dødsboskatteoven

ÅRL: Årsregnskabsloven

14. Litteraturliste

Bøger

- Generationsskifte og omstrukturering af Søren Halling-Overgaard og Birgitte Sølvkær Olesen, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2010, 3. udgave, 1. oplag
- Generationsskifte – Omstrukturering af Michael Seerup, Forlaget Thomson A/S, 2004, 2. udgave, 1. oplag
- Hovedaktionæren af Dorte B. Madsen og Ebbe Melchior, Thomson Reuters, Revitax Skatte- og momsrådgivning, 2010, 2. udgave, 1. oplag
- Grundlæggende Skatteret af Henrik Dam, Henrik Gam, Kjeld Hemmingsen og Jacob Graff Nielsen, Magnus Informatik, 2012, 5. udgave, 1. oplag
- Skatteretten 2 af Jan Pedersen, Kurt Sigaard, Niels Winther-Sørensen m.fl., Thomson Reuters, 2009, 5. udgave, 1. oplag
- Online bibliotek via CBS herunder Magnus Informatik

Artikler og lignende

- <http://www.fyens.dk/article/2288141:Business-Fyn--Engell--Vaekstplan-falder-paa-plads-inden-weekenden>
- <http://www.dr.dk/Nyheder/Politik/2013/04/23/0423141845.htm>
- <http://www.venstre.dk/nyheder/enkeltvisning/arveafgiften-paa-familieejede-virksomheder-skal-fjernes/>

Hjemmesider

- www.skat.dk, Ligningsvejledning mv.
- www.deloitte.dk, Ejer- og generationsskifte af virksomhed 2010
- www.ap.dk, Generationsskifte 2012
- www.tax.dk
- www.skm.dk
- www.retsinformation.dk

Love og direktiver

- Lov nr. 532 af 17. juni 2008
- Lov nr. 763 af 14. december 1988
- Lov nr. 343 af 18. april 2007
- Lov nr. 525 af 12. juni 2009
- Direktiv 90/434/EØF art. 3

Cirkulærer

- Cirkulære nr. 185 af 17. november 1982
- TSS-Cirkulære 2000-09
- TSS-Cirkulære 2000-05
- TSS-Cirkulære 2000-10

Afgørelser

- SKM2010.589.SR
- SKM2007.106.SR
- SKM2008.876.LSR
- TfS 2001 174 LSR
- SKM2005.167.ØLR
- TfS 2006 314 SM
- SKM2009.313.SR
- SKM2003.66.LR
- TfS 2004 832
- TfS 2010 988 SR
- SKM2011.571.SR
- SKM2004.416.LR
- SKM2008.697.SR
- SKM2006.163.LSR

- SKM2011.79.SR
- SKM2010.223.SR

15. Individuel fordeling af opgaven

1. Indledning	Susanne
1.1 Problemformulering	Suzette og Susanne
1.2 Afgrænsning	Susanne
1.3 Metodevalg	Suzette
1.4 Målgruppe	Susanne
2. Præsentation af selskabet	Susanne
3. Introduktion til et generationsskifte	Suzette
4. Planlægning af et generationsskifte	Susanne
5. Beskatningsregler	Susanne
6. Succession i aktier	Suzette
7. Værdiansættelse	Susanne
7.1 TSS-Cirkulære 2000-05 (Værdiansættelse af fast ejendom)	Suzette
7.2 TSS-Cirkulære 2000-10 (Værdiansættelse af goodwill)	Suzette
7.3 TSS-Cirkulære 2000-09 (Værdiansættelse af aktier)	Suzette
7.4 Cirkulære nr. 185 af 17. november 1982	Suzette
7.5 Forskelle ved værdiansættelsesmodellerne	Suzette og Susanne
8. Omstruktureringsmodeller	Susanne
9. A/B – modellen	Susanne
10. Anvendelse af reglerne for generationsskifte	Suzette og Susanne
11. Konklusion	Suzette og Susanne
12. Perspektivering	Suzette og Susanne

Bilag 1

RESULTATOPGØRELSE				
	2012	2011	2010	2009
Bruttoresultat	3.110.321	2.933.825	3.226.863	1.758.168
Personaleomkostninger	-1.268.483	-1.224.909	-1.111.025	-1.002.891
Indtjeningsbidrag	1.841.838	1.708.916	2.115.838	755.277
Andre driftsindtægter	-	-	45.000	-
Afskrivninger	-29.923	-98.848	-85.314	-131.598
Resultat før finansielle poster	1.811.915	1.610.068	2.075.524	623.679
Andre finansielle indtægter	-	-	-	60.370
Andre finansielle omkostninger	-42.248	-21.205	-27.551	-2.138
Resultat før skat	1.769.667	1.588.863	2.047.973	681.911
Skat af årets resultat	-463.851	-417.715	-500.281	-190.335
Årest resultat	1.305.816	1.171.148	1.547.692	491.576

AKTIVER				
	2012	2011	2010	2009
Anlægsaktiver				
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	9.990	289.913	388.761	224.075
Materielle anlægsaktiver i alt	9.990	289.913	388.761	224.075
Andre tilgodehavender	129.137	134.544	129.048	125.595
Finansielle anlægsaktiver i alt	129.137	134.544	129.048	125.595
Anlægsaktiver i alt	139.127	424.457	517.809	349.670
Omsætningsaktiver				
Fremstillede færdigvarer og handelsvarer	1.429.201	1.028.823	1.064.305	1.316.295
Varebeholdninger i alt	1.429.201	1.028.823	1.064.305	1.316.295
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser	1.093.252	1.150.181	1.253.197	943.500
Forudbetaling for varer	-	169.464	-	-
Andre tilgodehavender	-	64.406	64.406	75.732
Tilgodehavende tilknyttede virksomheder	-	-	-	1.124.504
Periodeafgrænsningsposter	34.835	-	-	-
	1.128.087	1.384.051	1.317.603	2.143.736
Likvid beholdning	835.424	34.316	56.848	121.133
Omsætningsaktiver i alt	3.392.712	2.447.190	2.438.756	3.581.164
Aktiver i alt	3.531.839	2.871.647	2.956.565	3.930.834

PASSIVER				
	2012	2011	2010	2009
Egenkapital				
Aktiekapital	500.000	500.000	500.000	1.000.000
Overført overskud	-	-	-	1.607.971
Udbytte	1.305.816	1.171.148	1.547.692	360.000
Egenkapital i alt	1.805.816	1.671.148	2.047.692	2.967.971
Hensatte forpligtelser				
Hensættelse til udskudt skat	5.319	12.800	14.783	-
Hensatte forpligtelser i alt	5.319	12.800	14.783	-
Gældsforpligtelser				
Gæld til pengeinstitutter	-	8.709	-	107.493
Leverandører af varer og tjenesteydelser	182.904	90.883	280.642	129.752
Gæld til tilknyttede virksomheder	403.805	19.776	12.573	-
Selskabsskat	471.332	419.698	-	201.086
Anden gæld	662.663	648.633	600.875	524.532
Kortfristede gældsforpligtelser i alt	1.720.704	1.187.699	894.090	962.863
Gældsforpligtelser i alt	1.720.704	1.187.699	894.090	962.863
Passiver i alt	3.531.839	2.871.647	2.956.565	3.930.834

SKATTEPLIGTIG INDKOMST				
	2012	2011	2010	2009
Resultat før skat	1.769.667	1.588.863	2.047.973	681.911
Ej fradragberettiget omkostninger	8.045	5.141	28.182	14.489
Tidsbestemte afvigelser:				
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser, hensat primo	-	-	-55.780	-
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser, hensat ultimo	-	-	-	-
Regnskabsmæssige afskrivninger, kunst	-	5.257	6.057	9.457
Skattemæssige afskrivninger, kunst	-	-11.344	-3.781	-5.042
Regnskabsmæssige afskrivninger, driftsmidler mv	29.923	93.591	79.257	122.141
Avance ved salg af driftsmidler	-	-	-45.000	-
Skattemæssige afskrivninger, driftsmidler mv	-	-79.571	-106.095	-73.126
Skattepligtig indkomst	1.807.635	1.601.937	1.950.813	749.831
Skat heraf, 25 %	451.909	400.484	487.703	187.458
Skattemæssige afskrivninger på driftsmidler				
Saldo primo	238.713	318.284	219.378	275.982
Tilgang	-	-	430.000	16.522
Afgang	-250.000	-	-225.000	-
	-11.287	318.284	424.378	292.504
Årets afskrivning, 25 %	-	-79.571	-106.095	-73.126
Saldo ultimo	-11.287	238.713	318.284	219.378
Skattemæssige afskrivninger på kunst				
Saldo primo	-	11.344	15.125	20.166
Tilgang	-	-	-	-
Afgang	-	-	-	-
	-	11.344	15.125	20.166
Årets afskrivning	-	-11.344	-3.781	-5.042
Saldo ultimo	-	-	11.344	15.125
Udskudt skat				
Regnskabsmæssig værdi, inventar mv.	9.990	289.913	388.761	224.075
Skattemæssig saldo	11.287	-238.713	-329.627	-234.503
Beregningsgrundlag, ultimo	21.277	51.200	59.134	-10.428
Skat heraf, 25 %	5.319	12.800	14.783	-2.607